У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 240. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го ГРУДНЯ 1971 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 29, 1971 No. 240. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Вівторок, 28 грудня 1971

В АМЕРИЦІ

ПРЕДСТАВНИКИ РІЗНИХ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК виявляють деяке невдоволення політикою президента Ричарда Ніксона в ділянці економічної стабілізації. З другого ж боку, вони не виступають категорично проти того, щоб Уряд певною мірою контролював ціни й платні. У поборюванні інфляції Уряд вже має видимі успіхи, і це стверджують самі провідники та й низове членство багатьох професійних спілок, але багато з них вважають, що робітники не дістають ще досить грошей за свою працю.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ мав оголосити у вівторок 28 грудня в Маямі на Флориді про те, що він висуває свою кандидатуру на президентські вибори. Д. Ліндзі вважає, що доведеться витратити кругло один мільйон долярів для участи в правиборах у стейтах Вісконсин і на Флориді. Найбільші видатки передбачаються на телевізію.

ЛІГА ЩАДНИЧИХ КАС ЗСА СПОВІСТИЛА, що впродовж 1971-го року кількість щадників збільшилася з 46 мільйонів душ до 48 мільйонів душ і що середня сума ощаджень зросла з 2,898 дол. до 3,045 долярів. Збільшилась також середня сума позичок на купівлю будинків: з 13 043 дол. у 1970 році до 13 750 дол. на початку цього року, що пояснюється подорожчанням життя та інфляцією в країні.

КОНҐРЕСМЕН СЕЙМУР ГЕЛПЕРН ВНІС пропозицію в Палаті Репрезентантів, щоб скасувати оплати за пошту, яку населення пересилає до Уряду, сенаторів і конґресменів. На його думку, така поштова полегша для населення буде сприяти тіснішим зв'язкам між народом і представниками влади.

У ТРОПІЧНОМУ БАСЕЙНІ РІКИ АМАЗОНКИ в Перу пропав минулої неділі перуанський літак з 92 людьми на борту, який летів з Ліми до Ікітос. Розшуки не дали ніяких наслідків, і є побоювання, що літак розбився десь у джунглях.

З НОВОГО РОКУ В НЮ ЙОРКУ БУДУТЬ підвищені оплати за винайняті помешкання від 7 до 13 відсотків. Покищо залишається ще багато чого невиясненого в цій справі. Наприклад, квартири, які не підлягають ні законові про контролю, ні правилам про стабілізацію квартирної оплати, можуть подорожчати тільки на 3,5%. Очікують вияснень у цій справі від Комісії цін.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКА ПРЕСА КРИТИКУЄ Америку, головно президента Ніксона і його спеціяльного дорадника Генрі Кіссінджера, що вони тримали британський уряд у повній темряві щодо зміни американської політики супроти Комуністичного Китаю, нової економічної політики, становища Америки в індійсько - пакістанській війні і переговорів з Совєтами про припинення атомових перегонів. Недавня зустріч президента Ніксона з британським прем'єром Едвардом Гітом ніби поліпшила американсько - британські взаємини, але британська преса все одно не вдоволена.

МОСКВА НЕ МАЄ ЗМОГИ диктувати індійському прем'єрові Індірі Ґанді, як вона має поводитись супроти Пакістану й решти світу, так само, як Вашинґтон не всилі диктувати політику ізраїльському прем'єрові Голді Меїр — твердить „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт". Ті обидві жінки-прем'єри є войовничими „яструбами", які не відхиляються від наміченої собі політичної лінії.

У РІЗДВЯНОМУ ЗВЕРНЕННІ ДО КАРДИНАЛІВ ПАПА ПАВЛО VI ВИГОЛОСИВ жаль, що Об'єднані Нації й інші міжнародні організації не мають достатньої поваги й авторитету, щоб могти успішно інтервеніювати в хвилинах поважної міжнародної кризи. Папа бідкав, що цьогорічне Різдво проходить під знаком гострих конфліктів в різних частинах світу.

МАО ТСЕ-ТУНҐ СКІНЧИВ в минулу неділю 78 років життя, але комуністична китайська преса й радіо цілком промовчали ту подію. Не було теж ніякого офіційного святкування чи прийняття для закордонних дипломатів і членів партії у Пекіні.

В ІЗРАЇЛІ ПЕРЕБУВАВ 4 дні сенатор із Нюйоркського стейту Джекоб Джевітс, ліберальний республіканець, який висловив перед журналістами переконання, що американський Уряд таки доставить Ізраїлеві додаткові бойові джети типу „Фантом", за які старається ізраїльський уряд. Джевітс, який є жидівського роду і займає поважне місце в закордонній Комісії Сенату, завжди підтримує вимоги Ізраїлю.

ІНДІЙСЬКИЙ УРЯД РІШИВ розпочати зорганізовану репатріяцію кругло 10-ти мільйонів бенґальців із Східнього Пакістану до їхніх домів, відкіля вони втекли, рятуючись перед жорстоким терором західньо - пакістанського війська. Кожний поворотець дістане харчі на певний короткий час і якусь суму гроша, щоб могти наново загосподаритись. Більшість місцевостей, з яких вони втекли, були спалені й поруйновані. Репатріяція передбачена на 3-4 місяці.

НАРОДНІЙ ФОНД УККА ЗБІЛЬШИВСЯ НА ЩЕ ОДНУ ТИСЯЧКУ

З канцелярії Українського Конґресового Комітету Америки інформують, що в першому дні після Різдва за новим календарним стилем, у понеділок 27-го грудня, вплинуло пожертв Національного Датку на одну тисячу долярів, збільшуючи загальні впливи в грудні до 32.000 долярів. За мету грудневої збіркової кампанії поставлено збільшення загальної суми Народного Фонду до 100.000 долярів і тоді до тієї 100-тисячної мети бракувало ще повних $ 48.000. Після одержаної тепер ще одної тисячки, від цієї 100-тисячної мети відділяє УККА ще тільки 16,000 долярів. Більші пожертви вплинули з громад: Гемтремк ($ 450) і Джерзі Сити ($300). Досі, як інформує екзекутивний директор УККА мгр Іван Базарко, записано точно 50 Громад, які вже внесли до Народного Фонду по 300 або більше долярів. Перед у теперішній збірці ведуть громади в Ню Йорку ($7,645) та у Філядельфії ,$6,211). Цілий ряд Громад телефоном повідомили, що ще в цих останніх днях грудня вони доповнять та перешлють до канцелярії УКА свої збірки, отже є добрі вигляди на те, що встановлена на початку грудня 100-тисячна мета буде досягнена.

Від 70 000 до 100 000 покликаних до війська і дезертирів можуть опинитись перед судом

Бостон. — Під сучасну пору в ЗСА або поза американською територією є від 70-000 до 100 000 дезертирів з лав армії і таких, котрі взагалі не пішли на військову службу, уникнувши її під різними претекстами: частина із яких дістали звільнення від лікарів, інші втекли з місця проживання, ще інші змінили прізвище, або подалися за кордон, переважно в Канаду. Дезертиром в американській армії вважається вояка, який не зголосився в своїй частині впродовж 30 днів. За дезертирство з лав армії людина може бути покарана тюрмою до 10 років, а за уникнення покликання до війська молода людина може дістати до 5 років тюрми і до 10 000 долярів штрафу. Десятки тисяч молодих американців, не бажаючи з різних причин іти до війська чи на війну, втекли із ЗСА до сусідньої Канади. Офіційних даних немає, але припускають, що таких втікачів у Канаді є тепер від 40 000 до 70 000 душ. У 1971 р. департамент оборони повідомив, що на списках є 98-000 дезертирів з лав армії. Від 1967 року американська армія мала разом понад 350-000 дезертирів. Частина дезертирів повертаються самі до армії й відбувають кару, або ж їх звільняють „без гонору" й карають. У В'єтнамі кількість дезертирів значно більша, ніж їх було в лавах американської армії під час другої світової війни: у 1944 р. на кожну 1 000 вояків втікали з армії в середньому 72 особи, а в 1970 р. у В'єтнамі втікали з американської армії в середньому 142 вояки на кожну одну тисячу вояків.

Совєтський втікач зрезиґнував із азилю в ЗСА і повернувся до СССР

Вашинґтон. — З державного департаменту ЗСА подано до відома, що недавній совєтський дефектор-втікач Анатолій Кузьмич Чеботарьов, який в жовтні ц.р. зголосився був до американської амбасади у Брюсселі в Бельгії з проханням перевезти його до ЗСА, тепер вирішив повернутися до Совєтського Союзу і вже відлетів туди за дозволом американського уряду. Чеботарьов був привезений до ЗСА зараз після своєї втечі і перебував тут під охороною аґентів Центральної Розвідчої Аґенції, інформуючи американську розвідку широко про совєтську шпигунську активність на Заході і в ЗСА, як також про різні державні таємниці СССР. Подаючи себе за інженера, Чеботарьов мав бути насправді майором совєтської військової розвідки. В четвер 23 грудня ц.р. він вийшов о год. 7.30 веч. із свого помешкання, правдоподібно у Вашинґтоні, повідомляючи свого охоронця із Сі-Ай-Ей, що він іде на прохід. З проходу більше не повернувся і тільки на другий день у п'ятницю 24 грудня Юлій М. Воронцов, шарже д'афер совєтської амбасади у Вашинґтоні, звернувся до державного департаменту з повідомленням, що Чеботарьов заявив своє прохання повернутися „на батьківщину і до своєї родини", тобто до Совєтського Союзу, і з проханням, щоб американський уряд „кооперував" з амбасадою в цій справі і дозволив Чеботарьову виїхати. Два дні перед зникненням Чеботарьова, у вівторок 21 грудня, була зааранжована на прохання совєтської амбасади зустріч у державному департаменті між Воронцовим і Чеботарьовим і під час цієї розмови Воронцов намагався намовити Чеботарьова до повороту в СССР, показуючи йому листи від його жінки і дітей, що їх він залишив у Совєтському Союзі. Чеботарьов заявив тоді Воронцову, що він прибув до ЗСА з власної волі і не думає вертатися до Совєтського Союзу. Два дні пізніше він змінив свою думку й опинився якимось чудом у приміщеннях совєтської амбасади. Переслуханий на Інтернаціональному летовищі в Ню Йорку, він заявив представникові Служби Іміґрації і Натуралізації ЗСА, що хоче вертатися до СССР, після чого йому дозволено завантажитися на літак Аерофлоту. В політичних колах здогадуються, що совєтська розвідка зумисне „підкинула" Чеботарьова американцям, щоб їх дезінформувати і що вона правдоподібно використає його для якихось акцій, тим більше, що Чеботарьов „втік" на захід кілька тижнів після того, як у Великій Британії була зліквідована велика совєтська шпигунська мережа. Згідно із совєтськими законами, Чеботарьову за його втечу загрожувала б кара смерти.

ПЛЯНУЮТЬ ДЕМОНСТРАЦІЮ В ОБОРОНІ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ

Минулого тижня, на передодні Свят Різдва Христового за новим календарним стилем, редакцію „Свободи" відвідали представники Крайової Управи Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) та Управи його Осередку в Ню Йорку, інформуючи про заплановану цим Т-вом на п'ятницю, 28-го січня 1972, велику демонстрацію в обороні переслідуваних совєтським окупаційним режимом в Україні діячів культури. Демонстрація сходиться з роковинами героїчного бою української молоді під Крутами. На фото (зліва): редактор англомовного „Українського Тижневика" Зенон Снилик, віцепрезидент Крайової Управи ТУСМ Аскольд Лозинський, голова Осередку ТУСМ в Ню Йорку Богдан Гошовський, секретар Крайової Управи ТУСМ Ляриса Лозинська, член Управи Осередку ТУСМ в Ню Йорку Ігор Раковський та стипендист УНСоюзу, студент другого року журналістики в Нюйоркському університеті і співпрацівник в редакції Юрій Вірт.

ЗСА перестерігають, що будуть далі бомбардувати Північний В'єтнам

Вашинґтон. — Секретар оборони Мелвін Лерд заявив на своїй пресовій конференції в минулий понеділок 27 грудня ц. р., що хоч бомбардування американським летунством Північного В'єтнаму є „обмежене в часі і просторі", проте не є виключене, що воно буде продовжуватись. Лерд відмовився сказати будь-що ближче про ту воєнну операцію, але підкреслив, що Північний В'єтнам порушив і далі порушує порозуміння, за яким кол. президент Джансон припинив був бомбардування Північного В'єтнаму у 1968 р. М. Лерд пригадав теж заяву президента Ніксона, що Америка прийме „належні протизаходи", якщо північно-в'єтнамські комуністи захочуть використати відкликування американських військ із В'єтнаму і посилять свої воєнні дії. Вони посилили їх у Ляосі й Камбоджі, загрозивши військам Америки у Південному В'єтнамі, яких залишилось вже тільки 160.000. Однак процес відкликування американських військ буде продовжуватися. Важке бомбардування різних військових об'єктів у Північному В'єтнамі продовжувалось третій день. Комуністична преса і радіо твердять, що жертвою бомбардування впали також відкриті міста і що згинуло багато цивільних осіб. Секретар М. Лерд признав, що комуністи розпоряджають все ще достатньою силою, щоб перевести нову офензиву, але висловив надію, що південно-в'єтнамські збройні сили здатні успішно комуністам протиставитись.

Єгипет вважає війну неминучою, — Ізраїль пропонує переговори

Єрусалим. — Ізраїльський міністер закордонних справ Абба Ебан заявив 27 грудня ц. р., що 1972-ий рік повинен стати роком переговорів і що у 1971 році шлях до таких переговорів був загороджений документами, реторикою і подібними перешкодами, що їх треба відсунути. За коментарями преси — Ебан мав на увазі рішення Об'єднаних Націй про конечність звільнення ізраїльцями окупованих ними арабських земель та пропозицію мирового посередника від Об'єднаних Націй, Ґуннара Яррінґа, щоб Ізраїль у принципі заявив свою готовість звільнити арабські землі. Ізраїль вперто відмовляється скласти таку заяву. Тим часом у столиці Єгипту Каїро єгипетський міністер закордонних справ Махмуд Ріяд заявив на конференції міністрів закордонних справ 18-ох арабських держав, що нема надії на мирне відзискання окупованих Ізраїлем арабських земель і тому війна неминуча. Зрештою, твердив він, зараз після закінчення короткої ізраїльсько-арабської війни у червні 1967 року було ясно, що обов'язково мусить прийти нова війна, яка визволилаб арабські землі. На обширі на захід від Суезького каналу єгипетські війська переводять маневри. Ізраїльські війська пильно стежать за ними й зберігають збройне поготівля, на випадок, якщо за маскою маневрів Єгипет приготовляє офензиву.

Президент Пакістану розпочав розмови з ув'язненим лідером бенґальців

Равальпінді. — Новий пакістанський президент Зульфікар Алі Бутто виявив у минулий понеділок 27 грудня ц. р. на прийнятті для кількохсот закордонних дипломатів і журналістів, що попереднього дня він вперше розмовляв з Шеіком Муїбуром Рахманом, що його пакістанці арештували були 25 березня ц. р. і перевезли із Східнього Пакістану до Західнього. Хоча Бутто заявив, що Маїбур Рахман „може виїхати, куди захоче", проте відмовився виявити його теперішнє місце перебування, ані теж не виявив ніяких подробиць тієї їхньої розмови. Він натякнув тільки, що ті розмови будуть продовжуватись, не сказавши, коли і де та про що. Загально вважають, що Шеік Маїбур Рахман є своєрідним цінним для Пакістану „закладником", доля якого буде предметом торгу між Пакістаном і Індією і пов'язана з проблемою репатріяції пакістанських військ із Східнього Пакістану. Західньо-пакістанських вояків, які піддалися індійцям у Східньому Пакістані і число яких обраховують на кругло 100.000 осіб, мають перевезти із Східнього Пакістану, себто новопроголошеної Бенґальської держави, до Індії. Індійські війська буцім-то звільнять всю територій Бенґалії за яких три місяці, залежно від ступня безпеки і порядку, що настануть в Бенґалії. Індійці не виключають, що вони видадуть бенґальцям тих цивільних західніх пакістанців, чи навіть військовиків, які допустились „жахливих злочинів" супроти цивільного населення Східнього Пакістану, і що над тими злочинцями відбудуться суди. Пакістанський президент Алі Буто признав, що Шеік Маїбур Рахман є „леґально обраним представником Східнього Пакістану", але не зробив ніякого натяку, наче б Пакістан був готов визнати самостійність Бенґальської держави.

В січні і, можливо, аж до квітня не буде поокликань до військової служби

Вашинґтон. — Секретар оборони ЗСА Мельвін Р. Лерд подав до відома, що в січні 1972 року не буде покликування до військової служби і що не виключене також, що цих покликань не буде в дальших місяцях, у лютому і в березні, аж до квітня наступного року. Схвалена востаннє Конґресом підвишка платні для військовиків у загальній сумі трьох більйонів долярів причиниться за словами Лерда до збільшення добровільних зголошень до війська і до зменшення виходу вояків та офіцерів із активної служби на пенсію. Так же само вплинула на рішення уряду не проводити нової рекрутації в січні ц.р. поступова редукція американських збройних сил у Південному В'єтнамі і рекомендація Конґресу, щоб зменшити кількість постійних збройних сил у ЗСА на 50 000 вояків. Інформуючи про це представників преси, секретар оборони поінформував їх також водночас про пляни поширеної продукції нових родів зброї і зокрема про приспішення реалізації проєкту будови нового ракетного підводного човна. Наприкінці подав до відома, що ЗСА не плянують ліквідації більших мілітарних баз у 1972 році.

Запорізьке Військо — темою окремого циклу доповідей на конвенції істориків

Ню Йорк.— В рамцях цьогорічної конвенції Американської Історичної Асоціяції, що відбувається тепер у Ню Йорку, буде проведений під загальною назвою „Унікальність українського Запорізького Війська" окремий цикл доповідей з історії Українського Козацтва. Будуть прочитані ці доповіді в середу 29 грудня о год. 2.30 до 4.30 по полудні в кімнаті ч. 510 Гілтон Готелю під проводом проф. Ігоря Шевченка. Виступлять з доповідями проф. Омелян Пріцак з Гарвардського Університету на тему „Запорізькі козаки і відродження руської віри", Олександер Баран з Університету Манітоби н.т. „Запорізькі козаки і Києво-Могилянська Академія" та Андрій Камінський з Колумбійського Університету н.т. „Гадяцька унія". Коментатором буде Едвард Кінен з Гарвардського Університету. Крім того панелем п.н. „Східньо-західні взаємодії у Східній Европі", що буде відбуватися в четвер 30 грудня від год. 1.15 до 3.15 по пол. в кімнаті 551 цього ж готелю, буде проводити проф. Василь Дмитришин з Портлендського Стейтового Університету. Коментатором під час панелю „Людина і держава" в четвер у цьому ж часі у кімнаті 510 буде О. Грабар з Гарварду.

Шевченківська Фундація в Канаді закликає до збільшення фондів

Вінніпеґ. — На недавному засіданні Дирекції Шевченківської Фундації, екзекутивний директор д-р Кальба подав до відома, що за 8 місяців, цебто від квітня по кінець жовтня 1971, Фундація одержала нових датків на $15,158.17 Це дає приблизно $2,000 на місяць, тоді, як збірки на Шевченківську Фундацію в попередніх роках давали пересічно по $4,000 місячно. З уваги на це, Дирекція Шевченківської Фундації рішила звернутись до всіх українців доброї волі з проханням і закликом, щоби вони збільшили свої датки на Шевченківську Фундацію продовж найближчих зимових місяців 1971/72. По день 1-го листопада 1971 разом зібрано фондів на суму $416, 996.79, тоді як ціль фундації є осягнути повний мільйон долярів, щоби з його доходів вповні забезпечити розвій української культури в Канаді. Провід Шевченківської Фундації в році 1971/72 є в такому складі: д-р І. Глинка — президент, сен. П. Юзик — заступник президента, панна Т. Гаврисишин — скарбник-секретар, і члени: д-р Я. Барвінський, інж. В Денека, суддя І. Соломон і Т. Химко.

Пластова делеґація ЗСА і Канади прибула до Австралії на свято 60-річчя Пласту

Ню Йорк. — В попередній вістці про участь пластової делеґації з ЗСА і Канади в започаткуванні 60-річчя Пласту у вільному світі, яке розпочалося в Австралії 24-го грудня 1971 р. і буде тривати до 4-го січня 1972 р., ми повідомляли, що делеґацію очолили голова Головної Пластової Булави, тобто начальної пластової установи у вільному світі, інж. Василь Палієнко та голова Крайової Пластової Старшини з ЗСА пл. сен. Павло Дорожинський. До проводу тієї делеґації належить також голова Крайової Пластової Ради в Канаді, інж. Омелян Тарнавський. В склад делеґації входить від старшого пластунства Зірка Радь та інж. Олег Кандиба, а від пластового юнацтва — Дарка Шарэневич та пластуни Михайло Ганч і Борис Сірський. Ця восьмичленна делеґація відлетіла до Австралії в останню неділю, 20-го грудня ц. р. й перебуватиме в Австралії до 3-го січня. В межах ювілейних святкувань, відбудеться також Дев'ятий Крайовий Пластовий З'їзд пластунства Австралії. Святкування зв'язані з 60-річчям Пласту відбудуться в Америці в липні 1972-го р. на Пластовій Оселі „Вовча Тропа" в Іст Четгем, нюйоркського стейту.

ПРОЩАЛЬНІ ВІДВІДИНИ В УНС І „СВОБОДІ"

Під час прощальних відвідин в УНС і „Свободі". Стоять (зліва): заступник головного предсідника УНС Володимир Сохан, головний касир дир. Петро Пуцило, пані Марія Демидчук-Чучман, головний предсідник Иосип Лисогір і ред. А. Драган

Хоча Торонто — як кажуть — не за горами і часто люди із Західньої Канади, побуваючи в Торонті, „скачуть" на відвідини до Ню Йорку, але для пані Марії Демидчук-Чучман, колишньої довголітньої головної радної УНСоюзу, секретарки його 293-го Відділу в Брукліні впродовж 30 років і тепер почесного члена Головного Уряду УНС, як і довголітньої дописувачки до „Свободи", яка — можна б сказати — вік свій прожила в Брукліні, виїзд тепер на постійний побут до Торонта це таки подія, тим більша, що це станеться після її виходу заміж за відомого нашого громадянина п. Маріяна Чучмана, громадянина Торонта. Виїжджаючи з Бруклина, пані Марія Демидчук-Чучман відвідала в понеділок, 27-го грудня, свою довголітню „головну кватиру" — Головну Канцелярію УНСоюзу в Джерзі Сити та „Свободу", довголітнім співредактором якої був її попередній чоловік, св. п. д-р Семен Демидчук. Під час спільного обіду та в приміщеннях УНС і „Свободи" згадувано минуле та пляновано майбутнє. Виїжджаючи до Торонта, пані Демидчук-Чучман плянує продовжувати свою працю для УНС і Громади на новому місці, хоча вже і в дещо іншому характері.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Прикладна активність

Правдоподібно, вперше в історії української діяспори українська історична наука буде представлена на міжнародному науковому конґресі великою кількістю учасників і широко щодо діяпазону тем і їх змісту. Участь українських еміграційних істориків і дослідників суспільних наук у цьогорічній конвенції Американської Історичної Асоціяції і виголошені ними доповіді запляновані так, що вони зможуть познайомити сторонніх слухачів, широкі кола американських істориків не тільки з українською історіографією минулих сторіч, але й також із актуальними проблемами сучасности.

Участь у згаданій конвенції беруть не тільки члени історичних секцій Наукового Товариства ім. Шевченка і Української Вільної Академії Наук, але також окремі науковці з провідних американських університетів. Головною темою їх доповідей буде „Унікальність Українського Запорізького Війська''. Зорганізовано виступить із панелем Українське Історичне Товариство з такими темами, як роля видаваного цим Товариством уже восьмий рік єдиного в еміграції історичного журналу „Український Історик'', Українське Історичне Товариство і завдання українських істориків і дослідників політичних наук в 1970-их роках, як також — Україна в сучасній американській історіографії. В окремих доповідях будуть висвітлені такі питання, як справа інтелектуального дисидентизму в сучасній Україні і проблеми націоналізму у Східній Европі. В рамцях американського панелю про американський вклад в історію угорців буде виголошена доповідь українського дослідника про їх походження.

Організована активність українських еміграційних істориків може стати добрим прикладом для українських дослідників інших ділянок славістичних наук — історії літератури, мовознавства, етнографії, економіки. Треба також сподіватися, що в майбутньому активність українських науковців на американських наукових форумах буде поширюватися, стаючи все більше пляновою та вичерпною щодо засягу опрацьовуваних тем, і що ця активність причиниться у великій мірі до утвердження вірного знання про Україну серед американських науковців, дуже часто дезорієнтованих тенденційними поглядами, теоріями й тезами російської совєтської й еміграційної історичної науки.

Відгук на добру ціль

На початку цього року появився у „Свободі'' Заклик Українського Конґресового Комітету до громадян і їх установ, щоб вони виконали свій патріотичний обов'язок супроти цієї репрезентаційної української організації в З'єднаних Стейтах і склали в цьому останньому місяці року даток до встановленого 22 роки тому Українського Народного Фонду. За перших 11 місяців складено на цю нашу громадсько - політичну верхівку всього 52.000 дол. Бракувало ще 48.000, щоб могти разпоряджати мінімальною бюджетовою сумою 100.000 дол. „Свобода'' повела кампанію, яка дала напрочуд голосний і жертвенний відгук. Впродовж перших трьох тижнів грудня вплинуло до каси УККА 31.000 дол. Залишилось ще 17.000 дол., щоб дати змогу Українському Конґресовому Комітетові виконувати ті найголовніші завдання, що їх намітили його керівні органи, завдання, які є в інтересі не тільки американських українців, а й всієї української нації, всієї української визвольної політики.

Зголошення в останніх тижнях у Конґресі двох взаємосуперечних резолюцій у справі України потвердило ще раз, що проблема української державности не мертва, а жива, актуальна, без уваги на те, як хто до неї підходить. За „українікою'' в Конґресі пильно стежить, її ініціює, підсилює й обороняє президент УККА проф. Лев Добрянський. Недалекі 54-ті роковини проголошення української суверенної держави 4-им Універсалом накладають на нас нові обов'язки: Український Конґресовий Комітет слушно розіслав уже всім Управам Відділів УККА та Управам всіх наших центральних організацій обіжник із вказівками й порадами, як і що вчинити, щоб використати ті роковини для поширення й поглиблення серед американського світу знання про Україну.

Український Конґресовий Комітет — добра, корисна, необхідна установа. Треба дати їй потрібні засоби, без яких неможлива її праця. Наша громада виявила ще раз здоровий інстинкт і правильне розуміння ваги справи, відгукнувшись на згаданий угорі заклик. Це справа нашої амбіції, нашої національної чести впродовж цього тижня скласти ще 17.000 дол. На тлі велетенської жертвенности нашої громади — це мала квота і треба скласти її у нашому власному інтересі!

Мих. Килимник

САНТИМЕНТ І ПОЛІТИКА

Куритиба. — Аж не віриться, що це діється в наші часи, докраю матеріялістичні і не менш руїнницькі. В часи, коли з наказу одного диктатора - тирана фізично знищено мільйони українських селян, коли найбільше числяться з тим, хто скільки має атомової й водневої зброї. Нарешті, коли совєтські маршали хваляться, що протягом дуже короткого часу вони можуть знести з лиця землі будь-яку країну на нашій плянеті... Де б, здавалось, може бути тут місце для сантименту? Адже вирішальним чинником сучасного світу є брутальна сила, зло та ненависть.

Але при всьому цьому з'являється і щось добре, душевне, справді достойне та благородне, що не може не зворушувати сердець мільйонів людей. Хай це будуть винятки у нашій жорстокій добі, але тим більше приємно дізнаватися про це, приємно стверджувати невмирущість того найкращого, чим Всемогутній Бог наділив людину.

Конкретно мова тут про одну з країн Латинської Америки та про її людність. Отже, про ту частину світу, яка роздирається в своїй основі, шукаючи „пункту опертя'', вітальної бази та сприятливих умов для свого дальшого існування в обличчі безперервного терору всіляких „тупамаросів'', що тягнуть її в комуністичну прірву. Про Кубу вже й говорити нічого, там двадцятий рік панують московські „майстри заплічних справ''. Але от рік тому захиталася Чіле, де, з підтримкою християнських демократів Фрея, президентом країни став марксист Сальвадор Алієнде. Невиразний стан запанував у Перу, Еквадорі, Колюмбії. Хитається Венесуеля. Проливається невинна кров і в Уруґваї, де, за обіцянкою Фіделя Кастра, комуністи візьмуть верх у президентських виборах цього року.

Арґентина, друга за територією і населенням країна Латинської Америки, в хаосі, безладді і в невгамовних пристрастях теж неухильно котилася наліво, теж уже була взята на приціл Москвою і Кубою на останній конференції комуністичних провідників Латинської Америки в Монтевідео. Складалося враження, що ще два-три воєнних перевороти, два - три воєнних президенти — і в Арґентині прийдуть до влади комуністи. Та сучасний президент країни, Алехандре Ланузе, твердо вирішив покласти край такому станові. Він урочисто заявив, що приведе країну до редемократизації, проголосивши вільні вибори, в яких візьмуть участь кандидати від усіх більших партій. Відразу по цьому проголошенню заворушилися комуністи, шукаючи собі спільників, щоб разом з ними виграти вибори, як то вже було в Чіле, а потім тих опільників не тільки розігнати, а й фізично знищити, як то вже було в колишній Російській імперії.

Та в Арґентині, хоч півофіційно, продовжує існувати велика, масова і дуже впливова сила, ім'я якій пероністи. Тут ідеться про прибічників Жуана Домінґо Перона, — колишнього диктатора, що його понад 16 років тому повалили військовики в ім'я запровадження в країні „справжньої демократії''. Тепер у мешканців Арґентини і в багатьох поза нею само собою напрошується питання: для чого було шляхом „палацової революції'' валити генерала Перона?

Перон мешкає тепер в Еспанії, маючи понад 70 років; там одружився він понад рік тому з досить молодою еспанкою. Та „дух'' перонізму продовжує жити в Арґентині, головно серед робітників, селян і значної частини військовиків.

„Дух'' перонізму, на погляд багатьох, походить не стільки від самого Перона, як від його колишньої дружини, Марії Еви Дуарте де Перон, популярно знаної під ім'ям Евіта, що померла в Буенос Айресі від пістряка в 1952-му році, мавши 33 роки. По смерті Евіти в Жуана Перона справи вже не йшли так гладко, аж врешті, в 1955-му році, його скинули зі становища президента.

Славнозвісна Евіта ще за свого короткого життя стала леґендарною постаттю в Арґентині. Популярність та авторитет серед людности здобула вона не на бойових фронтах, не якимись надзвичайними винаходами. Ні, вона все своє життя присвятила бідноті, глибоко вивчаючи причини убогости та шукаючи способів покінчити з нею. Це бажання поліпшити життя бідних людей зродилося у неї тоді, коли була вона ще панною Марією Евою Дуарте, що заробляла собі на хліб співами й танцями в кабаре веселої арґентинської столиці.

Що може бути в голові артистки нічних розвагових закладів? — запитає читач.

За всіх відповісти не беремося, а про Марію Еву Дуарте з певністю скажемо: вона читала багато книжок, особливо на соціяльно - економічні та політичні теми, вишукуючи в них по зернині те, до чого прагнула всією душею — до поліпшення людської долі. Зовні Евіта скидалася на безтурботну дівчину, але в своєму єстві була вона глибоковдумливою, науковою дослідницею, спраглою знання. Шукала і — не знаходила. Згодом, спостерігаючи зубожілу південноамериканську „масу'', сама, без Маркса - Енґельса - Леніна - Сталіна, винайшла певні засади, форми та способи, з поміччю яких можна видерти із безпросвітніх злиднів арґентинський нарід. А Евіта добре знала, вивчила національну вдачу і особливості народу, з якого вийшла.

І в ті часи познайомився з

(Закінчення на стор 6-ій)

М. Мельник

ЦІКАВИЙ РЕПОРТАЖ

Недавно кілька газет в Америці передрукували репортаж „Лондонського Обсерватора'' з Москви. Цей репортаж цікавий тим, що автор передає реакцію на економічну ситуацію в СССР не західніх туристів, а людей із країн - сателітів.

Молодий поляк відвідав „Гастроном ч. 1'' — одну з найбільших харчових крамниць в Москві. Він висловив здивування, що москвичі можуть толерувати мізерний вибір м'яса в цій крамниці із такими високими цінами. Це, на його думку, та сама ситуація, яка свого часу привела до заворушень у Польщі.

Шеф пресового бюра з Мадярщини звернув увагу на жінок, що наввипередки купували чоловічі черевики по 29 рублів. Він завважив, що його жінка теж купувала все, що появлялось на ринку, але ж це було зараз після війни. Він не думав, що щось таке побачить в Москві у 1971 році.

Молоді комуністи зі Східньої Німеччини ствердили, що економічне положення в СССР подібне до положення в їхній країні п'ятнадцять років тому. При тому, — казали вони, — не виглядає на те, щоб воно кращало.

Громадянин однієї із сателітних країн відвідав єдиний московський „супермаркет'' з виставленими на полицях поганенькими конфітурами, імпортованими з його країни. Він стидався признатись перед західнім репортером, що ці конфітури продукують на його батьківщині, бо їх ніяка інша країна не купувала б.

Російські диктатори не випускають своїх громадян до країн Заходу, побоюючись, щоб вони „морально не розклались'', бачачи там високий життьовий стандарт. Тепер випадало б їм закрити кордони й до своїх найближчих сусідів - сателітів. Звичайно, під сучасну пору це річ неможлива. І тому факт, що різниця між життьовим рівнем в країнах - сателітах та в СССР збільшується, і совєтські громадяни це починають щораз виразніше завважувати, не може залишитись без наслідків на економічну і політичну майбутність Совєтського Союзу. Можна припускати, що під цим оглядом московсько-большевицькому режимові багато часу вже не залишилося.

Тепер уже всім ясно, що економічна система СССР може стати більш ефективною тільки тоді, коли режим вирішить запровадити основні зміни. До цих змін, без сумніву, належать реформи, що їх впроваджено вже в Юґославії, а тепер впроваджують в країнах - сателітах. Це передусім усамостійнення малих підприємств і принаймні частини сільського господарства від державних плянів. Іншими словами, це частинний поворот до вільного ринку і приватної ініціятиви.

Та совєтський режим, очевидно, ніяких основних змін впроваджувати не збирається. СССР, національний прибуток якого становить тільки половину національного прибутку Америки, має змогу, завдяки своїй економічній системі, витрачати — без відома населення — такі великі суми на озброєння, що під тим оглядом доганяє Америку. Ці гроші режим випомповує з населення за допомогою маніпуляції цін (оборотові податки) і заробітних платень. Це жахливе здирство, але спосіб збирання податків і спосіб фінансування розбудови збройних сил такий, що населення їх не завважує. Коли б поважна частина економіки країни складалась з вільних підприємств, тоді режим мусів би збирати гроші за допомогою прибуткових податків, а це вже від людей заховати не можна.

Вільні підприємства також звільняли б значну кількість людей від економічної залежности від режиму. Це незвичайно сильно скріпило б можливості національного і внутрішньо - політичного опору.

Дуже можливо, що наступних кілька років будуть для совєтського режиму критичними. Тут маємо діло з ситуацією, що заторкує не якусь маленьку групу людей, а ціле населення. Людей можна довго обдурювати закордонною і внутрішньою політикою чи політикою супроти національних меншин. Та можливості режиму обдурювати населення в справах економічних скорим темпом зближаються до кінця.

Те, що діється в сателітних країнах, без найменшого сумніву перекинеться в СССР. Недавній бунт польських робітників — виразна щодо цього пересторога. Коли незадоволення стає загальним, тоді його вже не можна здавити танками. Отже, треба припускати, що в країнах - сателітах буде продовжуватися лібералізація економіки і водночас із тим зростатиме різниця між життьовим стандартом цих країн і СССР. І тому вже в найближчих роках так чи інакше основні зміни в СССР, мабуть, таки прийдуть.

ВЖЕ Й ВЕСНА ЗАЯСНИЛАСЬ...

Вже й весна заяснилась
[зорею далекою,
А тебе все нема.
Найдорожчого, славного.
Тільки спогади й мрії
[злилися веселкою
І ряхтять наді мною,
[шукаючи давнього.

Я не знаю, чому
[залишилась журавкою,
Що згубила у вирію
[друга свого,
Чом блукаю гаями
[причинною мавкою...
Розкажи мені, серце, чого?

Небагато бажаю —
[зустріти, побачить,
Хоч на мить розігнати
[цей смуток зловісний.
Озовися! Он вірність,
[як жінка, плаче...
Озовися, благаю...
[Хоч горем нависни!

Київ, 1970

Валентина ПАВЛЕНКО
(20 років)

АНКЕТА

У принципі, анкета, — справа не надто приємна, бо це своєрідний „допит'', вивідування. Щоб потрапити на державну працю в Америці, треба виповнити кілька анкет, відповісти на сотні питань. У Совєтському Союзі тих питань кілька тисяч, аж до діда - прадіда. Анкета — безоглядна. Хоча в жінок з чемности не прийнято запитувати про рік народження (про день — так!), все таки працедавець мусить їх запитати, хоча б із огляду на майбутній, навіть найдальший, пенсійний вік...

Вільнолюбний і частково анархічний, або ж занадто замкнений, українець, природня річ, недолюблює анкет. Молодь — також. На 50 розісланих інформацій - запитників з рамени Управи сумівської Дружини Культурників „Шестидесятники'' в Америці прийшло заледве 10 відповідей. Однак, анкети, облік, статистика необхідні в світі, в якому живемо, бо їх відсутність означає майже ґарантовану прогру, коли міряти довшими дистанціями, ніж „сьогодні'', а „завтра'' — якось воно буде.

У Канаді „Манітобська Мозаїка'' подала звіт з кількости населення в тій області, відомості про його національну приналежність та ін. Дані з 1961 року, але виявлена з допомогою статистики тенденція не припинилась, ба — поширилась за останні роки. Звідти довідуємось, що того року тільки 68,7 відсотка українців-мужчин були одружені з українками; з польками — 16,5%, з англійками — 10,0%, а далі — з німками, француженками, скандинавками. За кого виходили заміж того року українки в Манітобі? За українців 49,0%, а всі інші „відсотки'' чоловіків канадійських українок стали (на довший чи коротший час): поляки, росіяни, німці, скандинавці, азійці (2,6%) та інші, найменше англійців, бо вони найменше психічно українкам відповідають.

На основі тих даних „Український Голос'' з Вінніпеґу з 8-го грудня ц. р. пише, що мішані подружжя „доводять в більшості до відірвання від рідного пня... мішані подружжя загрожують також серйозно нашим церквам''.

Анкета виявила й підкреслила велич проблеми — прийшов час протидіяти.

Ось інша анкета: у журналі „Наш Спорт'' (органі Українського Спортового Т-ва „Чорноморська Січ'' у Нюарку, Н. Дж.) з грудня 1971 р., надруковано звіт із запитника - анкети в цьому році, на закінченні спортово - вишкільного табору УСТ „Чорноморська Січ'' на „Верховині'' в Глен Спей. Опитуваних 52, від 11 до 17 років, майже по половині дівчат і хлопців. В анкеті було 18 питань. Відповіли всі, адже то був табір, дисципліна.

„Якою мовою говориш вдома? — запитала анкета: 50 — українською, 1 — англійською, 1 — німецькою. Хто батьки? — батьки народились в Америці, а в другому випадку мати — німка, батько — українець. Кожний вчить свого рідного. „Чи ходиш до школи українознавства?'': „так'' 41 відповідь, „ні'' — 11. До родин опитуваної молоді надходить найбільше газет: „Свобода'' (44), „Америка'' (14) і т. д., молодечих та дитячих журналів: пластовий „Юнак'' (9), сумівські „Крилаті'' (1), „Веселка'' (1)...

46 юнаків і дівчат - спортовців читають українські книжки, молодь цікавиться найбільше спортом, але в українських газетах дехто читає й інші матеріяли. Зацікавлених докладнішими даними відсилаємо до журналу „Наш Спорт'', а ті дані важливі для педагогів, виховників, літераторів, священиків, журналістів і т. д.

Досить двох прикладів, що означає запитник - анкета в зорганізованому житті спільноти, яка хоче жити й завтра. Увесь світ нині не стоїть, а рухається вперед на анкетах, статистиці, інститутах типу Ґеллупа. А ми?

Леонід Полтава

З НОВИХ ВИДАНЬ

Мисливські спогади Ярослава Зубаля

Ярослав Зубаль — інженер лісник, видав книжку „Мисливські спогади''. З приємністю вітаємо цю гарну книжку, що збагачує нашу убогу мисливську літературу. Крім І. Крип'якевича, та любимця ловецтва усусуського поета Романа Купчинського, що написав „Мисливські оповідання'', були ще окремо друковані у журналах, епізоди мисливства.

Книжка на гарному папері, з твердою обкладинкою, прикрашеною гарним, артистичним оленем. - Праця має 148 сторінок, на які складається 18 нарисів. Біля кожного нарису артистичне зображення змісту даного уступу. Мова бездоганна. Автор впроваджує до літератури українську мисливську термінологію. Крім нарисів є вступне слово Романа Кобринського та кінцеве слово англійською мовою „Меморіс оф Гантінґ'' — автора. — Нариси правдиві, без „перцю''. -

Прекрасні описи природи, вечора, ночі, ранку і днини у всіх чотирьох порах року. - Читає цю книжку кожний, любимець, знавець і той, що не знає мисливства, зі зацікавленням. Терени полювання — це Пуща Сандомирська, коло Рудник над Сяном, на границі української території.

Кожне полювання Зубаля, — знаменитого знавця мисливського спорту - є солідно опрацьоване до деталів, з узглядненням конфіґурації терену, рік, каналів, та сусідства теренів полювання на шкіці, що його дістає кожний стрілець, є докладно зазначені стратегічні пляни мисливого.

Читаючи книжку „Мисливські спогади'' Я. Зубаля, я переживав і брав у них живу участь.

Доражджую всім знавцям, любимцям і навіть тим яких ловецтво менше цікавить, набути собі цю книжку чимскоріше, бо наклад невеликий, варто її мати у своїй бібліотеці. Читаючи її, в уяві, бодай на часок вийдете зі замкнених мурів та дихнете свіжим лісовим повітрям.

Михайло Мінчак
інженер лісник

Панас Феденко

МИНУЛО ПІВСТОЛІТТЯ

ЗИМОВИЙ ПОХІД АРМІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1919-1920 РР.

(22)

Л. Чикаленко переказав, щоб я не барився і негайно „змився'' з Києва. Він радив перейти на лівий бік Дніпра, в містечко Баришпіль (стародавнє „Бориспольє'', де з наказу князя Святополка убито Бориса, улюбленого сина князя Володимира Святого 1015 року). В Баришполі вчителювала дружина Л. Чикаленка. Я послухав Левкової ради.

Мене провела дружина до мосту через Дніпро. На мості стояла варта і перевіряла документи. Мій вимучений тифом вигляд, кострубата борода, оголена голова і вбога одежа не викликали підозріння.

Довго-довго довелося йти до Баришполя, до дому, де жила пані Чикаленко. То був дім старенької пані Барзиловської. Навколо був великий сад, укритий білим цвітом. Міріяди бджіл і чмелів гули, збираючи взяток з квіток. Пані Барзиловська гостинно прийняла мене. Хотіла від мене довідатись, коли до Баришполя прибуде українська влада...

То була субота. Пані Чикаленко казала, що в неділю в Баришполі має відбутися в школі нарада. Відомий економіст, професор Яснопольський має читати для баришпольців лекцію.

У неділю вранці я пішов на ту лекцію. Зібралось багато слухачів. Яснопольський говорив про економічні зв'язки України з Московщиною і доказував, що це було на шкоду Україні. Україна, казав він, має всі дані для того, щоб розвинути власну промисловість і не залежати від своїх сусідів.

У Баришполі людність була недоступна для комуністичної аґентури. Мешканці говорили між собою вільно на свої теми. Там я познайомився з одним селянином Л. Він з гордістю показав мені рекомендаційний лист колишнього голови генерального Військового Комітету і генерального секретаря С. Петлюри. В листі писав Петлюра, що Л. чесно виконував свою вояцьку повинність в армії.

Минуло небагато часу, коли до Баришполя прийшов Левко Чикаленко з Оксаненком. Оксаненко казав, що допровадив Красовського до Холодного Яру, відкіль його повстанці мають довести до Армії УНР. Тепер він був охочий перевезти мене на Правобережжя коло Трипілля, бо над Дніпром були повстанські українські групи, з якими Оксаненко був давно у зв'язку. Чикаленко приніс із Києва звістку, що між Росією і Польщею почалася війна і що „Петлюра з Пілсудським'' рушили на Київ. Про Армію УНР, що була під командою Омеляновича-Павленка, Чикаленко відомостей не мав.

Оксаненкова пропозиція була мені до душі. До пізньої ночі сиділи ми на веранді в домі пані Барзиловської, радились, будували різні пляни і слухали щебет солов'їний у саду та співи молоді в різних кутках Баришполя.

Ой у полі вітер віє,
Та жито половіє, —

доносилося з одного кінця села;

Ой у полі, та й у Баришполі, —

лунало з іншого кутка.

30-го квітня нас довезли до Воронькова. Л. Чикаленко хотів з нами провідати відомого публіциста Михайла Могилянського, який там жив з сином і дочкою.

Я знав Могилянського ще з Петербургу. Ця родина українського високоосвіченого інтелігента бідувала: син і дочка ходили босі. Але Мих. Могилянський був оптимістичний щодо будучности України. Казав, що нашому народові „не звикати'' переносити періодично руїну. Згадав Батия, що зруйнував Київ, Руїну 17 віку. Не уявляв, що в 20 віці нові „батиї'' знайдуть ще страшнішу зброю проти українського народу: зорганізований голод.

Був день 1-го травня 1920 року. Ми з Оксаненком сіли на байдак, при правилі був вусатий „дядько'', при веслах два дебелі парубки. На дні байдака лежали рушниці. Сонце світило, могутня ріка блищала, „мов вилита із скла'' (згадую знов Миколу Гоголя). Доплили на правий бік Дніпра, зайшли в село Халеп'є. Тут були у Оксаненка приятелі-повстанці, що мали штаб у Черняхові. Хотіли довідатися від нас новин, а ми від них, казали, що в Україну йде польське військо. Ця вістка бентежила наших людей, особливо на Правобережній Україні. Конфлікти національні, релігійні і клясові жили ще в народній пам'яті. До всього польського було глибоке недовір'я. Криваві події Гайдамаччини відбувалися на Правобережжі, і тут ще співали пісню:

Максим козак Залізняк,
Козак з Запорожжя...

З Халеп'я з різними пригодами добрався я до Вінниці. Там зустрів прем'єра І. Мазепу та інших членів Уряду, головного командира Армії УНР М. Омеляновича-Павленка, його заступника — Юрка Тютюнника. Були там і політичні референти: Василь Скляр, Микола Левицький, Лука Кизима. Не було Михайла Гарасима: він переніс тиф у поході і десь видужував.

Настрій у політичних колах і в війську був невеселий, бо прихід польської армії в Україну змінив ситуацію. Хоч Пілсудський у своїй відозві до українського народу писав — „За нашу і вашу вільність!'' — однак, на практиці виходило інакше: ті частини Української Галицької Армії, що перейшли на польський бік, щоб разом битися проти Росії, були роззброєні і послані в польські табори. Польські землевласники на Правобережній Україні готувалися вернути собі землі, розділені між українськими хліборобами згідно з законами УНРеспубліки. У поведінці поляків була помітна зарозумілість, надмірна гордість, переоцінка своїх сил, особливо після взяття Києва.

Це була та „гюбріс'', що за неї грецькі боги колись карали прегордих людей. Польща не знайшла в 1919-20 роках спільної мови з народами, поневоленими Російською імперією. За цю помилку і досі платить, попавши знов під опіку Москви:

Delirant reges, plectuntur Achivi (Провідники роблять дурниці, а за це терплять ахейці), — писав поет Горацій. Але в даному випадку не тільки провідники польської політики хибно трактували Україну та інші народи, що були під російським пануванням.

(Далі буде).

ЗУСТРІЧ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА З ГРОМАДОЮ В БАВНД БРУКУ

У Бавнд Бруку, Ню Дж. при Осередку Української Православної Церкви в ЗСА, в неділю 21-го листопада 1971 р. відбулася зустріч новообраного Митрополита Мстислава УПЦ в ЗСА з громадою.

Братство й Сестрицтво на своєму особливому післясоборовому засіданні рішило одноголосно привітати цілою громадою Митрополита УПЦ в ЗСА Іх Високопреосвященство Владику Мстислава. На цих зборах вибрано Комітет в складі трьох осіб: М. Петляк, — голова, В. Безсонів п-ні М. Коцман — члени. Впродовж двох тижнів проходила підготова до цієї події.

Програма свята почалася ранком в неділю 21-го листопада в 9:30, коли парафіяни при Церкві Пам'ятнику вітали нашого Митрополита перед входом до церкви, діти Української Школи вітаючи Митрополита сипали йому живі цвіти, а вже перед самим входом з хлібом і сіллю за віковічним українським звичаєм зустріли його голова Братства В. Безсонів і голова Сестрицтва п-і Л. Шевченко. У церкві зустріли Митрополита священики на чолі з митрофорним протоєреєм о. П. Фальком. Із цієї хвилини почалася повна Архиєрейська Служба Божа, під час неї було рукоположено в сан диякона М. Петляка. Отець диякон Поліщук своїм співом надав краси Службі Божій. У своїй промові, Владика Митрополит сказав: „Наша праця мусить бути не в ім'я блиску й почестей, але в ім'я росту й могутньости нашої Української Православної Церкви".

Після Служби Божої відбулася Літія по 359-и героях, які 50 років тому під Базаром згинули в боротьбі за Українську Державу. На закінчення відслужено Молебень за здоров'я нового Митрополита, Владику Мстислава.

У приміщенні Голідей Ін. в Соммервіл, власниками якого є члени парафії при Церкві - Пам'ятнику п-во Бойчуки о год. 1-ій, почалася друга частина святкувань — бенкет. Програмою бенкету проводив, о. диякон М. Петляк при допомозі п-і Кошман. На бенкеті був присутній президент УНР в екзилі М. А. Левицький, який виголосив промову - привітання Митрополитові від імени Державного Центру. Програма цілого бенкету складалася з двох головних частин: привітання і концерту. В концертовій частині взяли участь: Українська Школа і Відділ Ліги Православної Молоді. Дівочий хор Ліги під мистецьким керівництвом паніматки С. Петляк проспівав пісні при акомпаньяменті п-ни П. Петляк: „Зашуміла ліщинонька" і „Зоре моя вечірняя". Від Української Школи виступала група молодих бандуристів під орудою проф. Р. Левицького. Бандуру цій школі, тому п'ять років, подарував, тоді ще голова Консисторії Архиєпископ Мстислав, а сьогодні Митрополит. Ця бандура дала початок школі бандуристів, створеної при школі, завдяки наполегливій праці директора школи В. В. Григоренка і яка нараховує сьогодні двадцять осіб Бандуристи виконали: мелодеклямацію „Думи мої..." „Ой горе тій чайці" і „Гей Ви Стрільці Січові". Учні 9-ої кляси Андрій Шевченко і Наталя Павленко деклямували в супроводі звуків бандури і створили образ творчости Шевченка.

Слідували привіти і зложено багато подарунків від організацій. Зокрема вітали нашого Митрополита всі молодечі організації: Юний ОДУМ — Н. Павленко, Пласт — П. Дорожинський, Українська Школа — О. Шевченко, Ліга Православної Молоді — М. Земляченко, Студенти — Я. Гуцул і СУМА Усі привіти від молодечих організацій зложено українською мовою.

Заключним словом подяки Митрополита Мстислава присутнім гостям і організаторам закінчено програму свята.

О. Шевченко

У Бавнд Бруку відбулося Козацьке Свято Покрови і Перший З'їзд УВК

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. (д-р Р. Д.) Українське Вільне Козацтво влаштувало тут дня 10-го жовтня 1971 р. в Осередку св. Андрея Козацьке Свято Покрови та Перший З'їзд делеґатів і членів цієї організації Области ЗСА —Схід. Для переведення цього святкування був створений окремий Комітет під головуванням станичного отамана Б. Дацківського. — Не зважаючи на зливний дощ, який падав від вчасного ранку, на свято і з'їзд прибули численно делеґати і члени Українського Вільного Козацтва, здебільша в однострояx і з прапорами, як також представники різних організацій і гості. На жаль, не зміг прибути із-за недуги ген.-штабу ген-полк. Павло Шандрук, що є почесним отаманом УВК. Не зміг прийняти участи в святі також генеральний капелян УВК ген.-хор. Владика Іов Скакальський, який захворів нагло під час Служби Божої. З уваги на несприятливу погоду змінено запляновану програму свята, а саме виключено ті її точки, які мали проходити надворі. — Всі учасники свята сформувалися біля домівки Сестрицтва в похідну колону та під проводом стан. отам. Дацківського промаршували до Церкви - Пам'ятника, де капелян УВК ген.-хор. Н. Вояковський разом із митроф. протоієреєм П. Фальком відслужили молебень до Пресв. Богородиці, а відтак Панахиду по поляглих і померлих борцях за волю України. Опісля всі учасники промаршували до згаданої вгорі домівки, де в прибраній національними і козацькими емблемами залі засіли до спільної трапези. Проводив нею, як майстер церемонії, стан. отам. Дацківський. На його прохання капелян ген-хор. о. Н. Вояковський провів молитву. Зчерги відомий бандурист хор. В. Юркевич проспівав в супроводі бандури давню козацьку пісню „Ой там на горі древо стояло". Майстер церемонії привітав найперше заступника військового отамана УВК, полк. Михайла Петруняка, який прибув з Чикаґо, як представник Генеральної Управи тієї організації, а відтак інших представників організацій і гостей, зокрема: капеляна ген-хор. о. Н. Вояковського, о митроф. протоєрея П. Фалька з дружиною, д-ра І. Козака від ОбВУА, інж. К. Голинського від Крайової Управи Братства кол. Вояків І УД УНА, мґ-ра Л. Вербенця від Станиці І УД УНА в Ню Йорку, С. Буняка від Станиці І УД УНА в Нюарку, Гр. Яремчука від Братства „Броди Лев" та інших Мистецьку програму виконували: пп. адм. хор. Валі Калин, хор. В. Юркевич, хор Магомета і Тарасика Кігічака. Присутні обдарили виконавців грімкими оплесками. Потім прочитано письмові вітання, пп. ген. полк. П. Шандрука, ген. Кущинського, стан. отамана д-ра Ю. Рабія та інших. Закінчено це свято молитвою, яку провів о. митр. протоєрей П. Фалько та співом українського національного гимну.

Учасники свята ще довго залишилися в залі та провели час у дружній, вояцькій атмосфері, гуторячи та співаючи стрілецьких пісень.

Друга частина З'їзду була присвячена організаційним нарадам, що в них взяли участь всі приявні станичні отамани і делеґати, а зокрема полк. Петруняк. Проводив нарадами обласний отаман УВК в ЗСА - Схід, д-р Роман Дражньовський.

На особливу увагу заслуговує факт, що зацікавлення козацьким рухом і Організацією УВК шириться не тільки серед старшого громадянства, але також серед молоді. Стан. отаман Б. Дацківський зумів зорганізувати цілий юнацький рій, який прийняв участь у вище описаному святкуванні та ніс почесну варту біля прапорів.

З нагоди цього святкування Організація УВК видала однодніввку з дуже цікавим матеріялом. —

Д-р Роман Дражньовський

РАДІСНУ МЕЛОДІЮ ЗАГРАЛИ ДЗВОНИ НОВОЗБУДОВАНОГО БОЖОГО ХРАМУ В РОЧЕСТЕРІ

Парафію української католицької церкви Богоявлення, за старим календарним стилем в Рочестері, Н. Й. організовано в 1958 р. Її члени в більшості, це колишні члени парафії св. Йосафата в Рочестері, які на знак протесту проти впровадження нового календаря— створили Комітет оборони старого календаря, традицій і обряду. З того часу зачалася затяжна, дворічна боротьба, яка по вичерпанні всіх безуспішних заходів у нашої Ієрархії, включно з Римом, довела до розв'язки тієї проблеми — створенням нової парафії за старим календарним стилем. На письмо Комітету до Консисторії, тодішній, резидуючий Стемфордською Єпархією Владика Амброзій Сенишин письмом з дня 15-го січня 1958 р. створив нову парафію, а її організатором назначив тодішнього сотрудника парафії св. Йосафата в Рочестері, о. Стефана Городецького.

Великою журбою для нової парафії був брак фінансових засобів, приміщення для пароха, а перш за все приміщення, де можна б було відправляти Служби Божі. Початки були дуже тяжкі. Перший Великдень відсвятковано при імпровізованому престолі в залі Т-ва „Самопоміч". Однак як вже цього самого року, завдяки уділеній позиці Т-вом „Провидіння" у висоті 35,000 долярів куплено зреформовану лютеранську церкву враз з окремим домом для пароха — коштом 53,000 дол.

Позику сплачено протягом трьох років. Церковний будинок зремонтовано і пристосовано до потреб нашого обряду. Першими мужами довір'я парафії були: пп. інж. Ярослав Матковський і Петро Бучинський. В той час при парафії зорганізовано мужеське Братство, Сестрицтво св. Ольги, Марійську Дружину і церковний хор під управою інж. Ярослава Матковського. В тому часі зорганізовано теж курсок Рідної Школи ім. Т. Шевченка, якого школа з понад 230 учнями користувалася даровим приміщенням церкви через повних 10 років. Від ряду літ з такого дарового приміщення користає теж танцювальний гурток „Черемош", його організатором і мистецьким провідником є Ярослав Кужіль, а його заступником Ярослав Петрик. Цей ансамбль під цю пору своєю наполегливою працею дійшов до вершин танкового мистецтва і є гордістю усієї громади. Також струнна оркестра, зорганізована з 34-ох дітей у віці від 7-12 років життя, під дириґентурою молодого, музиколога Василя Корнила, який за не цілих два роки жертвенної праці створив цінну мистецьку одиницю, що своїми виступами наповнює радістю своїх батьків і цілої громади, і дає промовисту відповідь тим, що питають „де наша молодь"? Наша молодь є там і йде туди, куди спрямовують їх — їхні добрі батьки!

Парафія організаційно завершена, членство парафії з кожним роком помітно зростає, ростуть і ощадності парафії, — здавалося, „сядемо на лаврах". Однак, думка будови церкви в українському стилі мучила парафіян так довго, доки не дозрів плян реалізації в 1968 р. Цей плян будови церкви почали реалізувати мужі довір'я парафії пп. інж. Михайло Терлецький і Володимир Тарнавський. Хоч загал членів парафії в засаді був однозгідний щодо самої будови, то відносно площі під будову церкви, думки були поділені. Проте будову почато, і хоча на її шляху були великі трудноці, то в 1970 р. вона вже пишалася п'ятьма імпозантними копулами. Після уступлення інж. Михайла Терлецького з посту мужа довір'я та голови Будівельного Комітету — головою Будівельного Комітету став Михайло Єйна, який своїм великим тактом і прикладною поведінкою скоро здобув собі пошану і довір'я парафіян, що у висліді допомогло до успішного завершення цілої будови. Пляни будови церкви виготовив інж. архітект Мирослав Німців, який наш церковно-український впоряд із модерним стилем майстерно пов'язав в одну гармонійну цілість. Кошти будови переступили 700,000 дол.

В місяці серпні ц. р. на засіданні Комітетів Церковного, Будівельного і Сестрицтва св. Ольги рішено, що неділю 14-го листопада 1971 р. назначується, як остаточну дату Благословення церкви. На цьому засіданні накреслено подрібний плян і розділено функції членам Комітетів. Хоча праці до підготови свята було багато і час скоро минав, то зі зближенням до назначеного дня, все було готове.

О годині 10-ій рано парох о. Городецький відправив останню Службу Божу в старій церкві, а в своїх молитвах дякував Всевишньому за всі обильні ласки, які зсилав досі на парохію і її вірних. Голубі ленточки з емблемою нової церкви, що пишалися на грудях вірних-були вістунами, що свято зачалося. Точно о год. 3.30 по пол. біля старої церкви було видно молодь Пласту й СУМА, І Української Дивізії УНА, ООЧСУ і ОбВУА в уніформах, — всі зі своїми прапорами. З'їхалися священики і маса вірних. У всіх були радісні обличчя, усі ждали. . .

Точно о год. 4-ій заграли радісну мелодію дзвони нової церкви, які схвилювали присутніх і сповістили, про вихід процесії. На чолі процесії хрест і патериця, хоругви Марійської Дружини, Пласту, СУМА, ООЧСУ, Дивізії і ОбВУА, а далі молодь в уніформах, 10 священиків, хор і маси вірних. При здвигу 1 500 вірних — процесія робила імпозантне враження. Зі всіх сторін безустанку цокали фотоапарати, щоб знаменну подію надовго утривалити. Чину Благословення на доручення Владики Кир Йосифа Шмондюка — довершив декан і шамбелян о. Василь Середович. Соборну Службу Божу у співслуженні декана і шамбеляна о. Вас. Середовича та декана і шамбеляна о. д-ра Павла Івахова відправив парох церкви о. Стефан Городецький, а діяконували о. Павло Бумбар і о. Іван А. Кротець. Знаменну до хвилини проповідь виголосив о. Богдан Смик. Під час Служби Божої співав хор парафії, під орудою проф. Евгена Пасіки. Після Служби Божої священики, вірні й запрошені гості зійшли у підвал церкви, до прекрасної й просторої залі на бенкет. При святочно накритих столах зайняли місця 522-є осіб. Відкрилася куртина і на розмальованій по-мистецьки сцені, пензля знаного автора спомину „Львівська Братія" — Евстахія Загачевського, церковний хор молитвою „Отче Наш" започаткував мистецьку частину, а опісля чол. хор „Сурма" виконав псалом „Услиши Господи"! Відтак виступав ансамбль 34 дітей струнної оркестри під дириґентурою Василя Корнила під рясні оплески приявних. Кінцевою точкою програми був виступ великого, мішаного хору, що відспівав церковний гимн-молитву „Боже Великий, Єдиний". Всі хорові точки програми були виконані під орудою проф. Евгена Пасіки. Відкриваючи, третю частину свята бенкетом, о. Стефан Городецький привітав приявних, а дальший провід бенкету передав двом тостмайстрам українською і англійською мовами пп. проф. Борисові Губці та Миколі Єйні. Після представлення почесних гостей і делеґатів 31 товариств і організацій — слово забрав декан і шамбелян о. Василь Середович, який у своїй промові наголосив великі заслуги о. Стефана Городецького як пароха цієї церкви, підкресливши велику й примірну жертвенність парафіян при здвигненні цього, чудового Божого Храму. З черги п. Мих. Єйна, голова Будівельного Комітету після зложення подяки всім, що дружньо з ним співпрацювали, — попросив секретарку Будівельного Комітету Марію Холєвчук, яка на підносі вишиваної скатерті під рясні оплески приявних подала о. Стефанові Городецькому символічний ключ. По зложенні усного привіту представника місцевого Конґресового Комітету мґр Мирослава Кознарського і Конст. Шевчука, як представника старої еміґрації, великого патріота і піонера організованого українського життя в Рочестері — відчитано письмові привіти від чільних громадян Рочестеру, як також телеграми від нашого щедрого жертводавця Юрія Кузіва, тепер тяжко хворого у лічниці. З довшою промовою виступив Степан Спринський, головний секретар Т-ва „Провидіння". З огляду на пізню пору й те, що дехто мав перед собою далеку дорогу і мусів від'їхати, о. Стефан Городецький подякував приявним за участь у тому небуденному святі і піснею „Боже вислухай благання" закінчено пам'ятний день.

За успішність під кожним оглядом свята — говорить сама за себе імпозантна сума 25,937 дол., осягнена з бенкету й Пропам'ятної Книги. При цьому слід підкреслити дбайливу підготову до свята та рівночасно подякувати членам обох Комітетів Церковного і Будівельного під проводом голови Буд. Комітету п. Мих. Єйни, тілом і душею відданого церкві, що в часі будови густо-часто цілі дні посвячував справам будови церкви зі шкодою власного бизнесу, бюра купна і продажі нерухомостей. Велика подяка належить зокрема паням Сестрицтва св. Ольги під дбайливим проводом голови Ірини Когут за старанне і естетичне приготування до бенкету. Врешті, щира подяка двом тостмайстрам проф. Борисові Губці і п. Миколі Єйні за зразкове переведення бенкету.

З твердою вірою, що парафіяни церкви Богоявлення не спочинуть, а ще з більшою жертвенністю як досі, — поможуть Сестрицтву св. Ольги здійснити їхню мрію побудови іконостасу, проєкту арх. Мирослава Німціва — зачнемо новий етап у розбудові нашої парафії.

Володимир Кольцьо

У сороковий день смерти товариша

В сороковий день смерти Лева Лепкого, УСС, відбулися 12-го грудня ц. р. у Філядельфії пам'ятні поминки. Організацією цих поминок, на прохання Головної Ради Братства УСС, зайнявся Комітет Співпраці наших Комбатантських Організацій у Філядельфії. Поминки почались у церкві Царя Христа. О годині 12-ій в полудне о. Василь Головінський, УСС, відслужив Службу Божу і, в сослуженні о. радн. Захаріясевича, відправив панахиду. У церковній відправі взяли участь усі комбатантські організації під проводом голови Відділу ОбВУА Миколи Алексевича, з трьома прапорами, на чолі з прапором Українських Січових Стрільців, який — по відновленні — посвятив Блаженніший Кир Йосиф Кардинал Сліпий; другий прапор був від Відділу ОбВУА і третій від Станиці Братства К.В. 1 УД УНА. Співав хор „Кобзар". Безпосередньо по церковній відправі відбулися в просторій, церковній залі жалібні сходини. Сходини відкрив вояцьким апелем М. Алексевич, при співі „Видиш, брате мій, товаришу мій" похилились вояцькі прапори, а почесний відділ комбатантів виструнчився. Почалась програма: малята з Музичного Садочка УМІ під кермою своїх учительок - виховниць — Галі Поритко і Дзвіни Швед зворушливо виконали стрілецьку програму, співаючи стрілецьких пісень і виводячи вільні вправи. Участь у цій програмі взяли діти: Рома Воскобійник, Адріяна і Ляля Федак, Христя і Олесь Гной, Христя Гаврилів, Марко Качай, Катруся Коженьовська, Міра Лада-Зубар, Міpося Маєр, Лідуня Мельничук, Таня і Ромчик Осідач, Андрейка і Юрчик Поритко, Рената і Лідуня Чаплинські. Іван Поритко представив зібраній громаді доповідача ред. М. Островерху, який у пошану сл. пам. Лева Лепкого виголосив настроєву доповідь.

Після цієї частини поминок, заходами Комітету Співпраці УКО в залі „Тризуба" відбулася спільна товариська вечеря у пошану Призидії Головної Ради Братства УСС Івана Поритка, голови, Петра Постолюка, заст. голови, Михайла Островерхи. У цій вечері взяли участь представники всіх наших комбатантських організацій. В імені приявних гостей привітав голова Відділу ОбВУА, М. Алексевич. Під час вечері промовляли ще голова Головної Управи Т-ва б. вояків УПА Михайло Ковальчин; від Б-тва б. вояків УД УНА Роман Клос і від Об'єднання б. вояків УПА Стефан Шеремета, — складаючи побратимське співчуття Українським Січовим Стрільцям по втраті визначного і заслуженого товариша сл. пам. Льоня Лепкого.

Програма цих поминок була тим багата, а то й зворушлива, що участь у ній взяли наші згадані малята, це наче запорука, що хоч Москва робить люті зусилля затерти всі сліди по УСС — традиція УСС, пам'ять по них буде жити в українському народі.

І. П.

XII Літературний Конкурс СФУЖО

Дванадцятий Літературний Конкурс СФУЖО, проголошений Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій і уфундований Марусею Бек, радною міста Дітройту, що мав за тему оповідання для дітей, закінчився постановою Літературного Жюрі на засіданні 9-го вересня 1971 р. у Вінніпегу.

Літературне Жюрі у складі — д-р Борислав Білаш, Іванна Качор і Віра Марчук — розглянули твори 13 авторок і признали нагороди й відзначення, як слідує:

Першу нагороду у висоті 100 дол. з літератури для дітей старшого віку призначено за оповідання „Кам'яна мушля", якої авторкою по відкриті коверти виявилась Леся Бризгун-Шанта з Торонто. Другу рівнорядну нагороду за літературу для дітей нижчого віку розділено по половині за два твори. Перша з них припала за оповідання „Два приятелі", авторкою якого є Ірина Лаврівська з Боффало, а друга за оповідання „Українка я маленька", якого авторкою є Ганна Черінь.

Окрім повищих нагород відзначено ще оповідання: Марія Жижка, Кембрідж — „Топсі", Віра Костецька, Порт Кредіт — „Добре діло".

У своїй оцінці Літ. Жюрі брало до уваги не тільки літературну вартість твору, але руководилось також тим, наскільки твір відповідає своєю мовою і тематикою для дітей молодшого і старшого віку. Тому залишились між ненагородженими деякі оповідання повної літературної вартости, що своєю тематикою чи стилем виявились затрудними. Інші твори, хоч меншої літературної вартости, тематикою і стилем відповідали б потребам дитячої літератури, якщо б їх дано до мовної редакції. Жюрі заохочує учасників Конкурсу до дальшої праці в ділянці дитячої літератури.

Комітет Літературної Нагороди: д-р Борислав Н, Білаш, Іванна Качор, Віра Марчук.

Срібний ювілей священства

На фото стоять (зліва): В. Шаран — голова Церковного Комітету і секретар Відділу УНС, о. Малюта ЧНІ — протоігумен, ювіляти о.о. П. Денищук і І. Сирота ЧНІ, В. Дідюк — голова Гол. Ради УНС і о. С.Шавель ЧНІ - парох.

Великим і врочистим днем, була неділя 14-го листопада ц р. для парафії Пресвятої Євхаристії на Східньому Торонто, бо у цьому дні гарно й врочисто відзначувала вона Срібний Ювілей Священства, двох своїх заслужених священиків: кол. пароха о. І. Сироту ЧНІ, та теперішнього всіми улюбленого активного сотрудника, доброго виховника молоді і місіонара о. Й. Денищука ЧНІ. Оба священики, немов рідні брати. Уроджениці однієї місцевости у Саскачевані, разом вступили до ЧНІ та закінчили богословську освіту, були присвячені бл. п. єпископом Василем Ладикою у Роблінi 1946 р. Отець І. Сирота ЧНІ і о. Й Денищук дуже багато причинились до розбудови й росту парафії, яка на сьогоднішній день належить до кращих у Торонто. Нова стилево-модерна церква з великою залею, приміщенням для Рідної Школи і праці церковних організацій, манастирем і окремою каплицею були започатковані о. Сиротою ЧНІ, якого діло докінчив теперішній парох о. С. Шавель ЧНІ із великою допомогою ювілята о. Й Денищука ЧНІ. Шануючи працю і заслуги обох відданих священиків, велике число парафіян, гостей прийшли тогож дня на Благодарственну Службу Божу у год. 3-ій по пол., яку відслужили оба ювіляти в асисті протоігумена о. Малюги ЧНІ, о. декана І. Переймп з Ошави, о. Ізидора Чину Студитів з Вудсток, о. Шевчука ЧСВВ з Торонто, щоб у Благодарственній Службі Божій подякувати Господеві та просити у Нього дальших ласк для ювілятів. До Служби Божої співав парафіяльний мішаний хор під проводом п. Г. Рудого, а духовну проповідь про тайну священства виголосив протоігумен о. Малюга ЧНІ. Преосвященного Владику Кир Ізидора. який був перешкоджений заступав о. д-р Р. Даниляк-канцлер Торонтської Єпархії з численним дооколичним священством. По закінчені Служби Божої велика і простора церковна заля зібрала понад 500 учасників ювілейного обіду, у програмі якого були: виступ дітей Рідної Школи, які під проводом свого учителя п. І. Курмана відспівали кілька групових пісень, продеклямували вірші, і виконали кілька музичних інструментальних точок; парафіяльний мішаний хор під проводом п. Г. Рудого, відспівав дві композиції Бортнянського (псальми) і „Ой зійшла зоря". Ювілейним обідом проводив п. М. Федак, який представив почесний стіл в якому були представники численних церковних і світських організацій, мати і родина о. Й. Денищука ЧНІ, та родина о. І. Сироти ЧНІ. Письмові привіти які наспіли від Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа, Архимандрита ЧНІ з-Риму Митрополита Максима, багатьох єпископів, священиків і світських прочитав господар ювілейного обіду. З промовами-привіту виступали: отець протоігумен Малюга, парох о. С. Шавель ЧНІ, голова церковного комітету п. В. Шаран, о. Ізидор — студит з Вудсток, о. д-р Р. Даниляк — канцлер Торонтської Єпархії, В. Дідюк — УНС і кат. організації, п-і Годованська і Сороколіт зложили привіт й дар любови від ЛУКЖ, а п. Панько від Будівельного Комітету парафії. Оба о. о. Ювіляти щиро й сердечно дякували за гарний і великий вияв признання і любови. Дякуючи закликали й до дальшої праці всіх парафіян щоб ще краще її розбудувати, та якнайскоріше закінчити свої фінансові зобов'язання. Оба о. Ювіляти з признанням і подякою враховували працю всіх, як також підкреслювали велику фінансову допомогу УНС. Ювілейний обід влаштували пані з ЛУКЖ. Вияв любови і признання та пошани, хай будуть добрим прикладом для всіх.

В. Дідюк

Нотатки для філятелістів

„Стіна Ганьби й Марки": Німецька комуністична пошта видала надзвичайні марки, „ювілей стіни ганьби", що червоні збудували у Берліні. щоб вдержати під своєю владою німців, які тікають безперервно на захід, на волю.

Комуністична пошта видала дві марки, правда, на них не було картин стіни, але була дата її будови, десятиліття-ювілею, 13-го серпня 1961-1971 рр.

Марка за 20 пфеніґів зображає жовніра та озброєного робітника на фоні Бранденбурґської брами, та за 35 пфеніґів—вид Бранденбурґської брами на фоні високих будівель. Ця серія має назву „десятиліття антифашистського оборонного валу-вірного захисту миру та соціялізму".

В німецькому тексті вжито слово—„шуцвол", що не є вірним перекладом слова „стіни", бо стіна як відомо зветься „мауер". Ось, тепер треба чекати, що Совєти видадуть марки з видами будов концентраційних таборів, як досягнення соціялізму в побудові комунізму та портрети Берії та інших розстріляних вождів.

Американська пошта на Місяць: В часописах майже нічого не було про надзвичайну поштову операцію на Місяці, коли там були астронавти Апполо 15.

Журнал Американського Філятелістичного товариства, що досягло сьогодні 25.000 членства, у вересневім числі друкує статейку про цю пошту.

Ця процедура штемпелювання коверт була надана через телевізію, вранці 2-го серпня 1971 р., коли американські астронавти Д. Скот й Джеймс Ірвінґ накладали печатки на 8 центові пам'ятні марки для зазначення досягнень в летах на Місяць.

Астронавти Скот та Ірвінґ працювали як поштові урядовці, ще перед тим, заки їхній апарат Фалькон мав піднестися для злуки з ракетою Ендевор, біля контролі якої був астронавт А. Ворден.

Марки-двійки рисував Р. Мек'Келл з Арізони, артист, що працює для аґенції летів, та показує фантастичну операцію, місячний автомобіль з двома астронавтами на ньому. Перші марки були штемпельовані якраз на Місяці. а кілька годин пізніше їхній продаж почався по—всій Америці. Ці коверти з Місяця будуть показані на філятелістичній виставці в близько означеному часі.

І. Світ

ВІСТІ З НЮАРКУ-ІРВІНГТОНУ, Н. Дж.

Учні Рідної Школи Нюарку - Ірвінгтону відзначили 100-річчя з дня народження Лесі Українки постановою трьох дій — п'єси „Боярина". Підготовою зайнялися учителі Рідної Школи, О. Тарнавська, Л. Ткач і М. Чировський. Виконавці: Г. Гончаренко (Оксана), А. Чировський (Степан), Л. Мостова (мати), К. Авдикович (Ганна), П. Мельник і Ю. Турянський (козаки), З. Ткач і Н. Басняк (слуги) — вив'язалися надзвичайно добре зі свого завдання. Сцену по-мистецьки оформили Ф. Луцишин і Т. Ліщинський. У мистецькому вечорі взяли теж участь І. Жеребецька (доповідь про Л. Українку), А. Хома (вступ до „Боярині" та дівочий хор під керівництвом Л. Генсьор. Учні нижчих кляс, підготовані С. Боровик, О. Ференс і Л. Генсьор, продеклямували кілька збірних деклямацій.

28-ий Відділ СУА влаштував 9-го травня „Свято Матері", яке підготовила О. Тарнавська та яка відчитала реферат, що глибоко зворушив присутніх. У. Ольшанівська, вдягнена в оригінальний стрій молодої з Яворівщини відіграла на фортепіяні „Пісню Карпати" Фоменка та два твори Шопена, а М. Федишишин віддеклямувала „Н а й мичку". Три дівчинки СУМА в народних строях піднесли квіти найстаршій на залі письменниці О. Коренець. Програмою проводила Н. Войновська.

Цього ж дня 14-ий Відділ УГОА влаштував Святочні Сходини з нагоди 53-их роковин „Акту 29-го квітня 1918 р.". Вступне слово виголосив д-р І. Карапінка, а реферат відчитав мґр М. Савка. На мистецьку програму зложилися фортепіянові точки, спів при бандурі, деклямації й дуети, виконані І. Пелех, проф. Р. Левицьким, Д. Зслик і Н. Басняк. Привіт від „Українського Вільного Козацтва" зложив станичний отаман Б. Дацківський.

Ювілей проф. Б. Мартоса, прем'єр - міністра УНР був відзначений дня 22-го травня, про що появилася більша стаття у „Свободі" з 26-го червня.

Річні Загальні Збори Відділу УККА перевибрали та доповнили Управу дня 16-го травня. Українська громада Нюарку - Ірвінгтону та околиці включає около 1500 родин. Збірка Національного Фонду принесла 4735 дол. та четверте місце у збірковій акції між відділами УККА. Мґр Я. Рак очолив нову Управу, до якої ввійшли також представники молодшого покоління.

Заходом 86-го відділу СУА відбулася 4-го травня цікава та актуальна доповідь д-ра Цимбалістого про виховання дітей.

З нагоди відзначення Тижня Поневолених Націй, місцевий Відділ УККА зорганізував кавалькаду 15 авт з відповідними транспарентами та гучномовцями, що проїхали в полудневих годинах дня 21-го липня вулицями Нюарку та Ірвінгтону. Участь у демонстрації взяла також білоруська громада. Роздано прохожим пояснюючі летючки, а посадник Нюарку проголосив спеціяльну деклярацію з нагоди ТПН.

28-ий відділ СУА влаштував дня 26-го вересня Вечір Романтиків, виконаний учнями Українського Музичного Інституту проф. Т. Богданської, а 86-ий відділ СУА спонзорував виставці „Лиса Микити" І. Франка, яку успішно поставив пластовий театральний гурток „Карпатські Дзвіночки" з Пассейку дня 10-го жовтня.

Нюаркський відділ Т-ва За Патріярхальний Устрій УКЦ відзначив урочисто святкування Помісности УК-Церкви та другої річниці віднови Синоду Українських Владик молебнем дня 3-го жовтня та Святочним Зібранням дня 24-го жовтня, на якому промовляли д-р Р. Осінчук та д-р Р. Олесницький. Цим з а п о чатковано збірку на Фонд Верховного Архиєпископа Кир Иосифа Сліпого та „Бенкет, який не відбудеться", яка продовжується. Церковна збірка на храм св. Софії, переведена 14-го листопада принесла 3,037 дол., які переслано Верховному Архиєпископові.

Марійська Дружина Пань при церкві св. Івана Хрестителя святкувала урочисто в днях 14-16 жовтня 20-річчя свого існування.

Заходом 28-го відділу СУА дня 17-го жовтня відбулася традиційна „Китайська льотерія", з мистецькою програмою, в якій взяли участь Н. Лазірко — танок, Р. Шегедин — фортепіян та проф. О. Тарнавська, яка відчитала гумореску Ікера „Мона Ліза".

Кружок Матерів при парохіяльній школі св. Івана вибрав нову Управу на своїх Річних Зборах дня 23-го жовтня, яку очолила О. Семенюк та на яких привітано нових Сестер - Учительок.

Рідна Школа перевибрала Управу на Загальних Зборах дня 29-го жовтня, яку знову очолив інж. Н. Ходновський.

Нюаркський Відділ Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України уладив Живу Газету дня 30-го жовтня, якої модератором був інж. Г. Кузьма. На актуальні теми доповідали: д-р Р. Борковський, ред. Р. Купчинський, М. Прокоп та Р. Хомяк. Маестро И. Гірняк відчитав спомин в'язня совєтського концтабору Ібрагіма про Михайла Сороку.

Роковини Листопадового Зриву відзначено врочистим Богослуженням та святочним Апелем Комбатантських та молодечих організацій дня 31-го жовтня, про що був довгий допис у „Свободі". Відбулася теж Листопадова Академія дня 7-го листопада, яку підготовили професори п а р о хіяльної школи св. Івана: О. Ліщинська, М. Робак та М. Добош. Шкільний хор під орудою проф. М. Добоша відкрив свято американським гимном. Святочну промову виголосила уч. 8-ої кляси М. Левицька, а вірш „Листопадовий День" віддеклямував уч. 5-ої кляси А. Зслик. Діти зі садочка відспівали кілька пісень та продеклямували дві збірні деклямації. Учні кляс 4, 5 і 6-ої виконали монтаж Лесі Храпливої з виступами: А. Саламахи, М. Ходновського, Б. Турянського, Х. Терлецької і Л. Товарницької. Військовий марш Шуберта відіграли М. Сигіда і М. Голіната. Шкільний хор відспівав чотири пісні та закінчив свято українським національним гимном. Акомпаніювали Л. Семанишин і Р. Шегедин. Сцену оформив Ф. Луцишин.

Цього ж дня вшановано в дусі єдности і соборности о. протопресвітера А. Селепину з його вибором на голову Консисторії УПЦ в ЗСА святочним обідом при участі 250 громадян так православних як і католиків. „Свобода" принесла детальний опис святкувань у виданні з 9-го листопада.

Увечері цього ж дня д-р З. Гіль поділився своїми коментарями із посвячення церкви св.св. Сергія і Вакха та Синоду Українських Католицьких Єпископів у Римі. Доповідь підготовив місцевий Відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦ.

Відділи УККА стейту Ню Джерзі вибрали дня 23-го жовтня нову Стейтову Раду, яку очолив д-р С. Ворох та до якої увійшли: Є. Мартинець, інж. Пінковський, А. Кейбіда та адв. Б. Воробець.

Український Клюб при Сітон Гол Середній Школі (Преп-скул) знову влаштував виставку українського мистецтва з нагоди зборів батьківського та материнського кружків дня 9-го листопада. Виставка була дуже вдатньою та притягала увагу батьків, яких кілька соток зійшлося на збори. Хлопці у вишиваних сорочках давали пояснення, а українська музика з платівок розносилася по залі.

Дві літературні імпрези — вечір в пошану В. Стефаника (13-го листопада) і вечір Л. Коленської з нагоди появи її другої збірки оповідань (14-го листопада) — притягнули несподіване число публіки. Обі — були незвичайно добре підготовані та на високому культурному і мистецькому рівні. Докладні звідомлення були поміщені у „Свободі" з 16 і 17-го листопада. Цікава імпреза все знайде слухача і заля буде заповнена.

„Вечір Лесі У к р аїнки" влаштований гуртком книголюбів при 28-му Відділі СУА дня 22-го листопада був третьою літературно-мистецькою імпрезою цього місяця. Незвичайно цікава доповідь про життя й творчість Лесі Українки, голови гуртка — письменниці Д. Ярославської була переплітана уривками з творів поетеси по-мистецьки прочитаними О. Тарнавською.

Пам'ятні роковини Базару та 45-річчя смерти сл. п. Головного Отмана С. Петлюри відзначено святочною академією для 21-го листопада. Свято, яке підготовив громадський комітет, зложений з представників 18 організацій та товариств притягнуло біля 400 приявних. „Свобода" осібним дописом відзначила цю імпрезу.

Що буде: — 8-го січня відбудеться святочний концерт — „Громада Нюарку в поклоні Блаженнішому в День Ім'янин", а 23-го січня Свято Державности та Соборности Українських Земель". Подробиці будуть подані в пресі.

Іван В. Турянський
прес. реф. Відділу УККА

Посмертна згадка

Бл. п. Петро Фанок народився 26-го лютого 1900 р. в селі Загочев'є на Лемківщині.

Вісімнадцятьлітнім юнаком покликано його до австрійської військової служби, де відслужив 2 роки. Це були ті часи, коли творилася Незалежна Соборна Українська Держава і його мрією було служити українському народові, але несподівано попадає в італійський полон. По дволітньому перебуванні в полоні повертається додому і по короткім часі одружується з Ольгою Лішнянською, а рік пізніше виемігрував у незалежні канадійські простори в пошукуванні кращого життя, та поселився в місті Монтреалі.

Початки еміграційного життя були для Покійного дуже важкі сермд чужого населення, але по двох роках забрав до Канади дружину Ольгу і вже дволітню доню Степанію.

Сім'я їхня збільшилася ще двома доньками Наталкою і Ириною та сином Богданом. Протягом 26 літ працював у пекарні та старався виховати дітей і випровадити їх у люди.

У 1953 р. перепровадився до міста Ляшін біля Монтреалю і через 18 років разом з дружиною Ольгою провадив харчову крамницю і пекарню, а в останніх чотирьох роках працював ще й сторожем на шкільних перехрестях.

Лагідної вдачі, усміхнений, кожного ранку в обід і по полудні зустрічав шкільну дітвору.

Дня 17-го жовтня 1971 р. у місцевій лікарні в Ляшині по десятидневій серцевій недузі упокоївся на 72 р. життя, залишивши в глибокому смутку: дружину — Ольгу, доньки — Степанію, Наталку і Ірину та сина Богдана, 6 внуків та рідню в Канаді, Америці й на Рідних Землях та приятелів.

Заупокійні панахиди відправив о. Вас. Бринявський в похороннім заведенні „Будзія" в Ляшині, а 20-го жовтня тіло Покійного перевезено до церкви св. Вас. Великого, а після похоронних відправ на цвинтар при вул. Провост в Ляшін.

Після похорону в залі, під церквою, відбулась поминальна трапеза, якою керував Вас. Кіцак. В своєму слові він розказав біографію Покійного та зложив співчуття дружині й рідні Покійного Петра.

Поминальний обід приготовили: п-во Антін, Анна й Катерина Михалики, Марія Скурчак і Т. Мороз.

Під час обіду о. Вас. Бринявський згадав про Покійного, як доброго парафіянина та підкреслив, що шкільна дітвора втратила доброго опікуна й приятеля.

Після обіду Антін Скурчак закликав до збірки на пресфонд української преси.

Пожертви зложили:
О. Фанок, С. Лозик, І. Дудка — $20.00, Ю. Фанок 5.00, А. Скурчак 4.00, М. Михалик 3.00.
По $2.00: Б. Білоган, В. Кіцак, Д. Лозик, А. Михалик, И. Мороз, І. Скурчак, Л. Слоцька, И. Слоцький, С. Тхорик, В. Фанок, М. Фанок.
По $1.00: Гиба, О. Демків, Т. Дмухальський, Т. Жеребний, Г. Завадський, М. Кавчак, В. Кантуляк, М. Касарда, А. Кира, М. Коць, О Лозик, М. Мемрик, П. Олексюк, П. Рудич, М. Осідач, П. Семенюк, І. Сидор, І. Цюпа, А. Чопко, дрібними 50 цен.
Разом: $73.50.

Текля Мороз

Нова клітина УІТ в Клівленді

Дня 11-го вересня 1971 р. в Клівленді, відбулися основуючі збори нової клітини — осередку Українського Історичного Товариства. Інформативну доповідь про працю Т-ва виголосив проф. Любомир Винар, науковий секретар УІТ і редактор „Українського Історика". Побіч видавничої діяльности („Український Історик", серійні видання, підготови до друку праці проф. Ярослава Пастернака „Ранні слов'яни в дослідженнях", „Історія України— бібліографічний довідник" і другі), доповідач зазначив про участь і співпрацю УІТ з американськими науковими товариствами (Американської Історичн о ї Асоціяції і АААСС). Участь УІТ в програмі річних з'їздів згаданих товариств — треба лиш привітати, тим більше, розкриваються дуже добрі вигляди на дальше розгорнення праці на українському і американському форумі праці. УІТ провадить свою працю, хоча без зайвої самореклями, але з поважним успіхом. Розбудова „Українського Історика" — одинокого українського історичного журналу поза межами України, знайшла належну підтримку серед наукових кругів і читачів. В дискусії над працею УІТ брали участь: проф. Т. Мацьків, проф. М. Ждан, мґр Ст. Воляник, Волод. Сторожинський, проф. Юра Яремкевич, проф. Ярема Раковський і другі. Всі дискутанти ствердили успіх праці УІТ і вирішили організувати клітину Т-ва в Клівленді, яка поширила б свій вплив і діяльність на цілий стейт Огайо. До Управи вибрано слідуючих осіб: голова — проф. Любомир Винар, заст. голови — проф. Михайло Ждан, секретар — проф. Ярема Раковський. Представник „Українського Історика" на Клівленд — це Володимир Сторожинський, якому д-р Л. Винар зложив щиру подяку за допомогу в поширенні видань УІТ.

Запляновано осінню зустріч з громадянством, відбуття наукової конференції УІТ з участю членів етнічних груп з ЗСА при Кентському Стейтовому Університеті, що його директором є д-р Л. Винар. Треба відзначити, що клівлендська клітина УІТ є вже п'ятою з черги на американському континенті ЗСА і Канади.

Л. В.

УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ В КАНАДІЙСЬКИХ ТА БРИТАНСЬКИХ ВИДАННЯХ

Канадська Рада, засобами ванкуверського видавництва „Соно Ніс Прес", видала 1971 р. антологію перекладів творів тих поетів, що пишуть „неофіційними мовами" (інші, ніж англійська та французька). В цій книзі, що охоплює 28 поетів, уміщено 5-ть поезій Яра Славутича — одну з них, „Епілог" узято з його книги „Розстріляна муза", де вшановано двісті українських творців слова, розстріляних чи зниклих без сліду за сталінської темної доби.

Майже одночасно міжнародне видання „ГУ ІЗ ГУ ІН ПОЕТРІ" нагородило Яра Славутича пам'ятковим дипломом та вмістило про українського поета окрему статтю у своєму виданні за 1972 рік. До речі, гасла про Яра Славутича вміщено в „Міжнародній Біографії" та інших подібного роду довідниках.

ВНЕСКИ ТА ПОЖЕРТВИ ДЛЯ УВАН У ЗСА

Українська Вільна Академія Наук у ЗСА висловлює глибоку і щиру подяку всім членам і прихильникам Академії, що склали внески та пожертви на наукову та видавничу діяльність. Єдиним джерелом фінансування діяльности Академії є внески та пожертви українського громадянства. Подаємо другий список жертводавців за 1970 рік:

По $15.00 — Віталій Білинський, Н. И.; Володимир Бойко, Мд.; Федір Бульбенко, Н. И.; Олександер Гонтчак, Н. И.; Людмила Грицак, Н. Джерзі; Адам Енгель, Н. И.; Марія Ефремов, Н. И.; Еміль Мельник, Каліф.; Левко Мельник, Огайо; Мирослав Мельник, Огайо; Микола Перчулин, Па.; А. Ткачук, Н. И.; о. Іван Чумак, Конн.; Е. Яремко, Па.;
$13.00 — Іван Сіноватний, Мінн.; $12.00 — Любов Шевчук; $11.00 — Докія Гуменна, Н. И.

По $10.00 — Е. Андрусяк, Мич., О. Арметелі, Ню Джерзі; Олександер Архімовіч, Н. И.; Оксана Ашер, Н. И.; Сергій Бабулевич, Н. Дж.; Степан Бартко, Н. И.; Володимир Басюк, Па.; Лаврентій Беклунд, Мінн.; Сергій Бервицький, Н. И.; Петро Біланюк, Мич.; Галина Білоус, Н. И.; Роман Білинський, Н. И.; Галина Бодарева, Ню Джерзі; Тимофій Бондар, Ілл.; Ярослав Букачевський, Ню Джерзі; Микола Вацик, Н. И.; Іван Винник, Н. И.; Людмила Воланська, Н. И.; Михайло Гайда, Масс.; Анатоль Гак, Па.; М. Галів, Н. И.; Орест Гладкий, Н. И.; Роман Гойдиш, Н. И.; Вернард Годовський, Каліф.; Марія Головінська, Па.; Іван Гончаренко, Ню Джерзі; Андрій Гончаренко, Огайо; Яків Гніздовський Н. И.; Михайло Гринішак, Н. Джерзі; Микола Громницький, Каліф.; Д. Гусяк, Н. И.; Василь Гарбер, Ала.; Олександер Гудзяк, Н.И.; Ілля Демиденко, Н. И.; Микола Демко, Ваш.; Галина Дмитрів, Каліф.; Іван Дзівак, Па.; Валентина Дзюбинська, Ілл.; Павло Дорожинський, Н.И.; Павло Дубрівний, Н. Джерзі; Іван Дурбак, Н. И.; Сергій Євсевський, Па.; Андрій Забігайло, Ку.; Мар'яна Задояний, Н. И.; Лаура Заіка, Па.; Мирон Заклинський, Н. И.; Іван Замша, Н. И.; Ярослав Зубаль, Па.; Михайло Ждан, Огайо; Стефанія Жуковська, Н. И.; Роман Ільницький, Н. И.; І. Калмук, Н. Йорк; Федір Корсун, Па.; Федір Капуста, Н. И.; п-ні М. Клепачівська, Ілл.; Володимир Когутяк, Н.И.; О. Колісніченко, Мінн.; Константин Косенко, Н. И.; Володимир Котенко, Ілл.; Ольга Коцевалов, Н. И.; Тарас Козбур, Каліф.; Ірина Крамарчук, Н. И.; Мирон Кузьма, Н. И.; Микола Кузьмович, Н. И.; Остап Кузик, Н. Дж.; Ада Кулик, Вашинґтон, ДК; Василь Кулик, Мінн.; Петро Кулик, Ілл.; Степан Кулик, Н. И.; Микола Кушніренко, Вашинґтон, Д.К.; Сергій Лазовський, Н. Дж.; Микола Лаврін, Мич.; Микола Лебідь, Н. И.; Омелян Лебедович, Мич.; М. Леванісів, Н. Дж.; Константин Лісчинський, Н. И.; Гео Логин, Канада; Зінаїда Мацик, Н. И.; Михайло Мартіненко, Н. И.; Петро Матула, Мд.; Аделя Мірошніченко, Н. И.; Петро Масюк, Ілл.; Юліян Мовчан, Огайо; Олег Музиченко, Вашинґтон, Д.К.; Володимир Михайлів, Н. И.; Ніна Михайлович, Мінн.; Теодор Мирошниченко, Н. И.; А. Наклович, Каліф.; Гліб Науменко, Н. Джерзі; Лев Назаревич, Н. И.; Юхим Нещадименко, Н. И.; Олена Несін, Н. И.; Михайло Несін, Н. И.; Митрофан Нешта, Н. И.; Павло Нікішін, Масс.; Іван Новосівський, Н. И.; Дмитро Николенко, Масс.; Теодор Никулан, Мд.; Остап Олесницький, Н. Дж.; Володимир Олійник, Н. И.; Максим Олійник, Н. И.; Олександра Олійник, Н. И.; Иосиф Оришкевич, Н. И.; Наталія Осадча-Яната, Н. И.; Михайло Паламар, Па.; Василь Панасенко, Каліф.; Кость Паньківський, Н. И.; Іван Панчак, Мич.; Леонід Папара, Мінн.; Олександер Пашко, Н. И.; Андрій Пащук, Н. И.; Іван Павленко, Н. Джерзі, Євген Перейма, Н. Джерзі; Леонід Петренко, Віск.; Євген Пизюр, Мо.; М. Пінковський, Н. И.; Нестор Пінковський, Н. И.; Зоя Плітас, Канада, П. Плюйко, Па.; Петро Попадюк, Мінн.; Антон Проуків, Ва.; Татіяна Приходько, Н. И.; Віктор Пилипенко, Каліф.; Роман Рейнарович, Н. И.; Александер Рішай, Каліф.; Богдан Романенчук, Н. И.; Иосип Роніш, Канада; Іван Саластін, Фло.; Пилип Сахневич, Н. И.; В. Садівник, Н.Джерзі; Юрій Самусенко, Н. Джерзі; Микола Савицький, Н. У.; о. А. Селепина, Н. Джерзі; Теодосіус Сеньковський, Па.; Василь Середович, Н. И.; Сергій Сімяник, Н. У.; Валентин Сем'янців, Вашинґтон, Д.К.; о. М. С. Скрипник, Н.Дж.; Роман Сосенко, Ілл.; Микола Скиба, Н. Джерзі; Т. В. Стечишін, Канада; Станлей Стельмах, Мд.; Микола Степаненко, Мд; Михайло Ступка, Н. У.; Остап Тарнавський, Па.; Мирон Техновець, Конн.; Любива Терещенко, Н. И.; Олександер Тимошенко, Ваш. Д.К.; о. Іван Ткачук, Н. И.; Богдан Томків, Н. И.; Товстокор, Н. И.; Петро Турчин, Невада; Катерина Турянська, М. Турянський, Ілл.; Український Робітничий Союз, Трентон; Український Народний Союз,, Сеаттл; УКК, Кемден, Н. Джерзі; Иосип Федорика, Н. Джерзі; Орест Філіпович, Мінн.; А. П. Філіпович, Мінн.; о. Л. Форостівський, Огайо; Роман Форостина, Н. Джерзі; Семен Чалишев, Па.; Пилип Чуй, Н. Джерзі; Джозефіна Чиж, Н. И.; Стефанія і Микола Чорний, Н. И.; о. Іван Чумак, Конн.; о. М. Харина, Па.; А. Худяк, Мич.; Лаврентій Цимбал, Н. И.; Василь Шерей, Н. И.; Петро Шинкар, Па.; Ігор Шевченко, Вашинґтон; Микола Шпетько, Н. И.; Сергій Швайковський, Н. И.; Василь Яцишун, Па.; Віктор Яворський, Н. Джерзі; Микола Яримович, Н. И.; Теодор Юревич, Н. И.

По $6.00 — Василь Палідвор,, Н. И.; Марта Рудик, Н. И.; Українська Національна Жіноча Ліга, Денвер.

По $5.00 — М. Андрійко, Н. И.; Павло Бабяк, Ілл.; Юрій Бачинський, Ілл.; Иосип Бандера, Конн.; А. Берегулка, Масс.; Безбородько, Па.; Євдокія Блавацька, Па,; Михайло Богацький, Н. Дж.; Олександра Бондаренко, Інд.; Роман Будзяк, Мич.; А. Бук, Н. Дж.; Любомир Билов, Н. И.; Павло Воробій, Мінн.; Є. Гайва, Мінн.; Анатоль Гносвий, Мінн.; Ярослав Гриневич, Н. И.; Надія Гончар, Конн.; Л. Денес, Н. И.; Микола Дербуш, Мінн.; М. Домашевський, Ілл.; Лідія Домків, Н. И.; Дмитро Ерстенюк, Н. И.; Андрій Заславець, Мінн.; Катерина Заславець, Мінн.; о. Павло Івахів, Н. И.; Роман Климкевич, Фло; Андрій Ключко, Н. И.; Осип Комарницький, Н. И.; Одарка Король, Мінн,; С. Костюк, Н. И.; М. Костирко, Каліф.; Богдан Козак, Конн ; Петро Козлак, Мінн.; Михайло Левенсон, Па.; Омелян Макогін, Огайо; Константин Масалітін, Н. Дж.; Грегор Мисишин, Мд.; Василь Надрага, Мд.; Сава Никифорак, Н. И.; О. Омесінський, Н. И.; Миросл. Осідач, Н. И.; Павло Панків, Н. К.; Василь Пасічник, Мич.; Орест Павлик, Н. Дж.; Юліян Павлишин, Мінн.; Анна Поліщук, Канада; Віктор Приходько, Н. И.; Павлина Різник, Н. И.; Константин Рибалка, Н. Дж..; Богдан Римаренко, Н. И.; Ніколас Скотт, Мінн.; Мирослав Солчаник, Н. Дж.; Осип Статкевич, Н. И.; Остап Стромецький; Ярослав Сіюк, Па.; Олекса Таран, Ва.; І. Тесля, Канада; Св. Володимира церква УАПЦ, Каліф. Ольга Фостяк, Н. И.; Ігнат Чигрин, Мінн.; І. Чипак, Н. Дж.; М. Чайківський, Масс.; І. Шайдович, Н. Дж.; В. Шиманів, Ілл.; Рожа Шуль, Н. Дж.; Дмитра Ярмоленко, Н. И.; Микола Ярр, Мінн.; Валентина Ярмоленко, Мінн.

Крім того багато осіб склали пожертви на Академію в сумі нижче $ 5.00.

Пожертви, що їх склали для Академії пам'яти померлих: **пам'яти проф .Олекси Антипова** — $ 25.00 Ксенія Антипів, Мич.; Мирослав і Марія Лібері, $ 30.00; Павло Шулежко $ 20.00; Лідія і Микола Тополові, $ 10.00; **пам'яти Володимира Кедровського** — Гелен Неслер, $25.00; Ратерс Препараторі Школа, $ 25.00; Ольга і Антоні Луцьків, Мд., $ 20.00; В. Клодницький, $10.00; Катерина Денисенко, Ваш., Д. К., $ 15.00; Об'єднання Українців у Вашингтоні, Д. К., $ 15.00; **пам'яті Інни Міяковської** — Генрі Барнес, Н. И., $ 25.00; М. Горбань, Канада, $ 25.00; Людміла Грицак, Н. Дж., $ 10.00; Павло Дубрівний. $ 10.00; Володимир Ківелюк, $ 100.00; пам'яти Любови Шевчук від Сергія Бевріцького $25.00; пам'яти Тані Рудакевич від Катерини Денисенко $2; пам'яти М. О. Ветухова, від Івана Дубровського, $ 20.00; пам'яти М. Стецюк, від Іванни Ратиш, $20.00 пам'яти проф. Богдана Загайкевича, від І. Калинич. $ 10.00; пам'яти Олекси Теребус, від Ольги Теребус-Кекіш, $ 50.00.

Управа Української Вільної Академії Наук і Управа Фундації її ще раз висловлює сердечну подяку всім жертводавцям за підтримку діяльности Академії. Віримо, що і в 1971-- 72 академічному році Академія матиме підтримку від українського громадянства для дальшого розвитку української вільної науки.

Внески і пожертви просимо надсилати на адресу: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc., 206 West 100th Street, New York, N.Y. 10025.

ПОШАНА ДО ТРАДИЦІЙ

(З нагоди „Вишиваних вечерниць" у Сиракюзах, Н. И.)

Вже п'ятий рік Об'єднання Жінок ОЧСУ в Сиракюзах, Н. И., влаштувало в суботу 23-го жовтня 1971 р. прилюдну забаву в Укр. Народному Домі під гаслом: „Шануймо нашу рідну вишивку. Приходьте всі на вечерниці в вишиваних костюмах! . ." Ціль забави була получити приємне з пожиточним, а передовсім — засвідчити практично любов до рідного народного мистецтва та зберігати українські традиції.

За один із прикладів збереження народних традицій може послужити відома оперета і фільм з життя жидів „Скрипаль на даху". Тим часом, ми маємо ще цікавіший фолкльор і народне мистецтво.

Перенісши приклад із єврейського пієтизму до своєї традиції на українськ и й грунт і прирівнявши його з нашою кволою шаною до гарної, дуже часто високомистецько, культурної української традиції, ми побачимо, що у нас тут не все гаразд.

На превеликий жаль, не було все гаразд і в Сиракюзах. Вищезгадані вечерниці влаштували наші жінки з ОЖ при ООЧСУ під керівництвом К. Микитин, М. Карпишин і М. Шоробура (президія), по цілорічній праці і приготуваннях з вишиванням і шиттям, членкинь цього Об'єднання Жінок — це на 95% наші свідомі колишні селянські дівчата, що тут у ЗСА (хоч і серед бурхливого океану різних чужинних блескот) — не загубила пошани і любови до свого народного мистецтва. Вони плекають його далі в своїх хатах, родинах і товариствах і як можуть та вміють, показують його теж і чужинцям на різнородних інтернаціональних виставках у Сиракю з а х. Працюючи важко на заводах чи на інших працях, вони завжди знаходять ще час, щоб хату свою вишивкою, чи різьбою українською прикрасити, дитині гарну українську сорочину чи суконочку вишити, і на протязі божого року собі чи дорослим доням (або з ними) нові суконки чи костюми на вечорниці підготовити, а теж чоловікові чи синам гарну мережану сорочку або краватку вишити і пошити. Променада на сиракюзьких вечорницях перед 5-тичленним жюрі показала, що принаймні 25 - 30 особам треба б було дати нагороди чи відзначення за їх направду гарні вишивки. Тому завдання жюрі було дуже трудне, бо були тільки чотири нагороди та тверді засади, по яких треба було оцінювати багатьох кандидаток (-ів) із майже рівними заслугами. У висліді признано чотири перші нагороди двом подружжям (молодим і старшим)): Ярославі та Зенонові Карпишинам і Константині та Михайлові Микитинам — за подружні костюми, п-і Клярі Щпічці — за вміле пристосування чорно-червоної бойківськ о ї вишивки до модерної довгої сукні. Студентові Миронові Благому — за гарно вишивану сорочку, яка йому дуже пригодиться, як найкращому виконавцеві й учителеві українських народ. танків у Середньобу Н. И. — стейті. Крім цього, ще спеціяльно відзначено дві жінки: Параню Андрушевську за дуже випрацьовану майже на півметра широку вишивку на білій сукні, і Ганю Грицик (профес. бібліотекаршу, дружину інж. Ореста Грицика, який своєю доброю оркестрою причинився багато до українського характеру цих вечерниць) — за мистецьке пристосування української вишивки буковин. стебнівкою до „міні" суконки. Це — найкращі з найкращих. Але ще принаймні згадаєм і про цих других найкращих: в довгих на різний лад гарно вишиваних сукнях були ще такі жінки: М. Шорабура, М. Карпишин, М. Павлів, С. Перля, М. Годжак, студентка І. Богайчу (яка в минулих роках двічі одержала нагороду), Мих. Проскуренко, що пишалась трьома разками справжніх коралів, привезеними, як спадок, з України (колись за них треба було заплатити парою волів). Що наша вишивка немало чару додає і коротким сукням, то це доказали такі пані: А. Гусак, Р. Дуник, А. Бугай, і Ганя Грицик. Не дуже позаду залишались і чоловіки; десятки вишиваних сорочок і краваток наче перекликались із вишивками жіночими. Між найкращими треба згадати двох студентів у гарно вишиваних сорочках (мамою чи... сестрою?): Івана Мельничука, та Богдана Тишка. Що наша вишивка потрапить зробити з полотна чи шовку найціннішу краватку, то Волод. Шпічка і Вас. Жмур, а особливо Петро Башуцький дали на це доказ; особливо краватка П. Башуцького вишита оригінальним буковинським взором. Хай вибачать нам всі інші, які мали не менше цінні вишивки як у згаданих тут осіб, але важко й найбистрішому окові все доглянути. І хоча жюрі напевно не всім догодило (бо ж принаймні половині із 60 - 70 осіб, що взяли участь у конкурсі треба було б дати нагороди чи відзначення) — то все ж таки жінки з ООЧСУ вже п'ятий раз заманіфестували перед громадою, що їх шана і любов до рідного мистецтва не погасла, а живе і росте з кожним роком.

На закінчення маленька заввага на адресу української інтеліґенції в Сиракюзах, згуртованої в різних товариствах. На приблизно 100 родин інтеліґенції в Сиракюзах у залі Укр. Нар. Дому в часі вишиваних вечерниць було всього 2 і пів родин . . . цебто п'ятеро осіб на приблизно 200 - 250 осіб. А де ж була решта? Хіба самі селянські дівчата мусять розповідати чужинецькому світові про українську культуру? Вже найвищий час покінчити зі всякими поділами і спільними силами взятись за важливе діло. Треба робітників усіх суспільних верств, бо ж ми діти одного народу. Наші жінки з ООЧСУ дають гарний приклад, як успішно можна працювати для добра рідного народу, спираючись на його традиції.

І. Г-кий

В АВТОМОБІЛЬНІЙ КАТАСТРОФІ

В автомобільній катастрофі в Києві загинув 17 грудня, начальник Центральн о г о статистичного у п р а вління при раді міністрів УССР Костянтин С. Коваленко, сповістила київська преса з 19-го грудня. В. Коваленко був нагороджений багатьма московськими орденами. Не перша автомобільна жертва з-поміж керівництва в Києві. В. Коваленко загинув під час перебування в Києві члена Політбюро М. Подгорного, який повернувся у Москву 18-го грудня.

САНТИМЕНТ І ПОЛІТИКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нею полковник Жуан Домінго Перон. Марія Ева відразу справила на нього додатне враження. Чи належала вона до категорії вродливих жінок? Кажуть, так, але краса її була якась неземна, щось у її блідому обличчі і в тонкій постаті було „не від світу цього". Полковникові „прийшлися до душі" погляди його нової знайомої і незабаром вона стала його законною дружиною.

Евіта в своїй діяльності не обмежувалась ролею „різдвяних" чи „в е л и кодніх" пань - відвідувачок бідних з подарунками: вона відвідувала бідних, а бідні відвідували її щодня, і подарунки Евіти не одній родині дали можливість стати на ноги.

Залучення до праці жебраків - нероб, так званих „вагабунд", що їх є безліч у країнах Латинської Америки, соціяльні реформи, нове робітниче з а к онодавство, професійні синдикати, забезпечення економічної користи для працівника на ріллі, можливість здобуття середньої, а то й високої освіти для дітей і молоді з бідних родин — ось заслуги Евіти.

І аргентинський нарід це зрозумів, а потім і оцінив. Один із сучасних лідерів пероністів, Жорже Даніел Паладіно, сказав: „Евіта стала новим прапором Аргентини!" У 1952-му році, коли Марія Ева Дуарте де Перон померла, це була трагедія для всього її народу. Идучи назустріч бажанням аргентинців, які хотіли „вічно" мати біля себе Е в і т у, Перон наказав забальзамувати її останки і виставити їх у спеціяльно збудованому для цього павільйоні. Відвідувачів не з наказу, як у Москві в мавзолеї Леніна, там ніколи не бракувало. „Дух Евіти" ширяв над аргентинськими просторами, її легендарна постать жила в серцях мільйонів людей. І ті люди не раз підносили перед Ватиканом питання про боніфікацію Еви Дуарте де Перон. Та хоч їхні прохання не увінчалися успіхами, в їх душах Евіта була і залишилась святою.

Та ось у 1955-му році внаслідок палацового перевороту скинуто Перона. Потім скинуто другого, третього президента... І тоді почалися повстання, страйки, убивства, викрадання впливових осіб, грабування банків... Та нарід продовжував вірити, що ось - ось усе прийде до ладу, що Арґентину порятує „свята Евіта". Але і з нею самою сталося несподіване: останки її раптом зникли. Миттю рознеслися поголоски, що тіло Евіти кинули в Ля Плату, спалили, заховали невідомо де.. Багатьом Евіта з'являлася не тільки уві сні, але й в галюцинаціях.

Не так давно з'явився на верхів'ях Арґентини президент Алехандре Ланузе. Він зрозумів, що далі Арґентина не в стані витримати, і заповів демократизацію країни, а тим часом дав змогу леґалізуватися пероністам. Згадали за Жуана Перона. До нього в Мадрид тепер безперервно їздять посланці, пропонуючи повернутися додому і перебрати владу в свої руки на демократичних засадах.

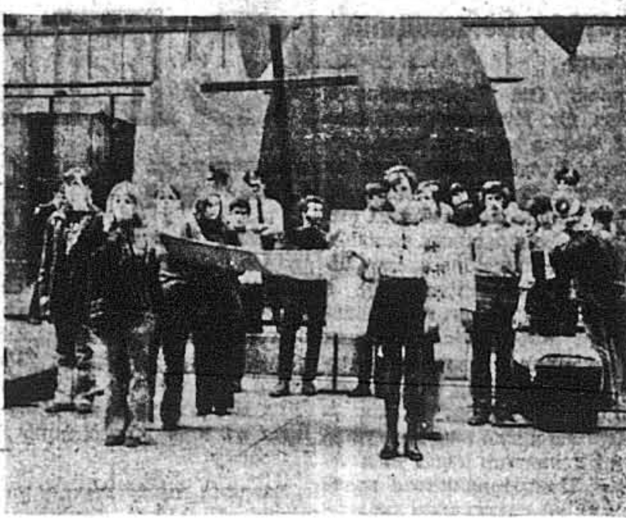
Під час переговорів сталася нова містерія: до Мадриду, в осідок Перона.. прибула Евіта. Її привезли спеціяльним автом під охороною французьких та італійських жандармів. У Мадриді останки Евіти зберігаються в надійному місці. До еспанської столиці з Арґентини почалися справжні прощі. Перон і дві сестри Евіти сповістили, що її забальзамоване тіло добре збереглося.

Тоді по всій Арґентині вибухнув могутній рух за негайне повернення Евіти додому. Арґентинці хочуть бачити її у себе. У деяких місцях знову піднеслося питання про боніфікацію Марії Еви Дуарте де Перон.

Президентські вибори в Арґентині плянуться на 1972-ий рік. Хто їх виграє? Якщо все піде так, як досі, то безперечно вибори виграють ті, хто зумів зберегти і хто привезе Евіту додому.

Оце вам сантимент і політика без атомових та водневих бомб.

Відбулись стійка-голодівка і демонстрація ТУСМ у Чикаґо

Д. Олесь Черень — Голова Осередку Діяльности ТУСМ у Чикаґо читає прощальне Слово над символичною домовиною сл. п. Алли Горської на площі „Сивик Сентер Плаза" в середмісті Чикаґо. Демонстрація ТУСМ проти вбивства сл. п. Алли Горської і сл. п. Михайла Сороки та проти заслання Архиєпископа Василя Величковського в Чикаґо 30-го жовтня 1971 р.

У п'ятницю, 29-го жовтня ц. р. в годині 5-ій по пол. в центрі міста Чикаґо почалася одноденна Стійка - голодівка 25 студентів - членів і прихильників ТУСМ проти вбивства сл. п. Алли Горської (28-го листопада 1970 р.) і сл. п. Михайла С о р о к и (16-го червня, 1971 р.) та проти заслання Архиєпископа Василя Величковського.

Голодівку почато відспіванням Українського Національного Гимну над символичними домовинами новітніх Героїв України на великій площі „Сивик Сентер Плаза" (міського Правління Чикаґо) біля скульптури Пікассо. Початок був дуже добрий, бо в цій годині в п'ятницю найбільший рух в середмісті і голодуючі звернули на себе окрему увагу. Пізного вечора до голодуючих пристали більше 100 осіб української громади і відбуто похід з свічками три рази вколо домовини, співаючи жалобні пісні. Опісля промовили: п-і Слава Стецько — член Центрального Комітету АБН з Мюнхену, Західня Німеччина, Богдан Футала — Голова Крайової Управи ТУСМ ім. Миколи Міхновського в ЗСА та Олесь Черень — голова Осередку Діяльности ТУСМ у Чикаґо.

На другий день (субота 30-го жовтня) від години 2-ої до 5-ої по пол. відбулася величезна демонстрація, як завершення голодівки. В демонстрації взяло участь близько 500 осіб з Чикаґо, Гамонд, Палатайн та Мілвокі, як також по кільканадцять представників Осередків Діяльности ТУСМ у Міннеаполіс і Дітройті. Демонстрація почалася жалобним походом вколо площі „Сивик Сентер Плаза" з чорним хрестом на його чолі. За хрестом — море блакитно-жовтих прапорів, домовини і портрети вбитих. Відтак, д е м о н странти йшли по вулиці головній в Чикаґо Стейт Стріт від Рандолф до Ван Бюрен і назад (разом три милі). Роздано 5,000 летючок. Вернувшись на площу, відчитано Проголошення про смерть сл. п. Михайла Сороки Проводу ОУН і прощальне Слово сл. п. Аллі Горській над домовинами. Головне слово виголосила Слава Стецько. Відчитанням відповідного меморандуму і резолюцій українською і англійською мовами та відспіванням українського національного Гимну і „Не пора" закінчено демонстрацію і голодівку. Представником Литовського Консуляту в часі голодівки і демонстрації був Вальдемарас Садаускас.

Ярослав Кулинич магістром кінематографії

Ню Йорк, Н. Й. — Автор кількох українських документальних кінофільмів і керівник департаменту кінематографії в Рокленд Комюніті Коледжі в Саффер, Н. Й., п. Ярослав Кулинич здобув звання магістра з кінематографії. Студіюючи вдома і під час праці, де провадяться фільмування для потреб вищих шкіл та частково для потреб телевізії, Ярослав Кулинич заочно закінчив Світовий Університет в Тасконі, Арізона, здавши всі відповідні іспити з кінематографічної ділянки й одержавши 22 серпня 1971 р. диплом. Мґр Ярослав Кулинич відомий українській спільноті в багатьох країнах світу працею й показом документальних кінофільмів. Він щойно повернувся з двотижневого перебування в Арґентині, де зфільмував відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі, українські дільниці в тій столиці, українські місцевості в різних районах Арґентини, а також українські центри в Уруґваї і Параґваї. Перебуваючи в складі американської фільмової експедиції в мандрівці по Африці й Азії, Ярослав Кулинич зміг задокументувати цікаві картини з життя в тих країнах, особливо тубільського населення.

Мґр Ярослав Кулинич одружений з Наталкою з роду Баб'як, є батьком двох дітей, а вся родина є членами УНСоюзу.

„КЛЯРІН" ВИРІЗНИВ УКРАЇНЦІВ

Буенос Айрес. — Столичний популярний щоденник „Клярін" визначив українську групу танцюристів, яка брала участь у Музичному Фестивалі з нагоди „дня пива" в провінції Кордобі, Вілля ґен. Бельґрано. Виступали там також данці, перуанці, юґослави, вірмени, еспанці й арґентинці з показом мистецьких точок, але „Клярін" помістив фото тільки з українського ансамблю, підкреслюючи в нотатці його барвистість і темперамент. Це вже 8-й з черги фестиваль, що його спонзорують продуценти пива, але який дійсно сприяє розвиткові етнічного мистецтва.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 Ave.

● **З Українського Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку** повідомляють, що традиційний „п'ятницевий" вечір не може відбутися в найближчу п'ятницю, бо це „Сильвестер" під Новий Рік. Тому він перенесений на четвер 30 грудня ц. р. і на його програму складеться доповідь інж. Богдана Геруляка, який відвідав був Пакістан, — на актуальну тему „Сучасний Пакістан і проблема Бенґалії". Буде відіграний теж уривок поеми славетного бенґальського поета Рабіндраната Таґоре. Доповідь буде ілюстрована прозірками. Початок о год 1/2 8.

В глибокому смутку сповіщаємо, що 23-го грудня 1971 року відійшов у Вічність після тяжкої і довгої хвороби

бл. п.
ВІКТОР ЮХИМОВИЧ ГОРУН

Панахида і похорон відбулися в Чикаґо, Ілл.

ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!

БАТЬКИ і СЕСТРА

З великим сумом повідомляємо, що наша ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА БАБУСЯ, СИНОВА і ТЕЩА

НАТАЛКА ГНІДИЙ

упокоїлася несподівано на атаку серця в дні 26-го грудня 1971 р. на 52-му році життя.

ПАНАХИДА у вівторок, 27-го грудня 1971 р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Гасина при 4244 Олд Йорк Рд. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННА ВІДПРАВА відбудеться у середу, 29 грудня 1971 р. о год. 9-ій рано в Катедрі св. Володимира при 5-ій вул. та 67-ій Еве., після чого похід вирушить на цвинтар Овкленд.

Горем прибиті:

муж — ВОЛОДИМИР
діти — ЕВГЕН та ІРИНА ГУД з чоловіком та дітьми
сестра — ОЛЬГА ГОЛОВАТА з чоловіком РОМАНОМ та дітьми
братова — ОЛЬГА та РОМАН ХОРТИКИ
племінник — ОРЕСТ з дружиною ХРИСТИНОЮ та сином РОМАНОМ
теща — ГЕДВІҐА ГНІДИЙ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого, Невіджалуваної Пам'яті, і Незабутнього

ГОЛОВИ РАДИ МИРЯН

сл. п. проф. БОГДАНА

ПОПЕЛЯ

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 1-го січня 1972 року

о год. 7-ій вечора

в Українській Католицькій Церкві

СВ. ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ в ЧИКАҐО, Ілл.

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ в ЧИКАҐО, Ілл.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. д-ра Льонгина Горбачевського

що упокоївся в Бозі 12-го грудня 1971 року в Монтреалі, Канада, складаємо 25.00 дол. на Фонд „Церква в Потребі".

Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.

Надя, Дем'ян і Богдана СТЕЛЬМАХ
з Чикаґо

Чикаґо, дня 19 грудня 1971 р.

Ділимося болючою вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 25-го грудня 1971 р. о год. 12:30 ночі, після тяжкої серцевої хвороби, упокоїлася в Бозі

ЛІДІЯ ТРАЧУК (TRATSCHUK) з дому ОСИПОВА-БРЕЙДЕК

ПАНАХИДИ — в неділю, 26-го грудня 1971 р. о год. 7-ій веч. та в понеділок, 27-го грудня 1971 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми.

У вівторок, 28-го грудня ц. р. о год. 7-ій веч. ПАНАХИДА у Свято-Троїцькій Катедрі біля Вілліямсбурґ Брідж — Бруклин, Н. Й.

В середу, 29-го грудня 1971 р. ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ та ЧИН ПОХОРОНУ о год. 9-ій ранку у Свято-Троїцькій Катедрі, а опісля кремація.

У глибокому смутку:

АРКАДІЙ ТРАЧУК — чоловік
д-р ЄВГЕНІЯ МОГИЛЬНИЦЬКА — братова
д-р РОМАН МОГИЛЬНИЦЬКИЙ — шваґер
РОГНІДА, ЗІРКА, ТАМАРА і ОКСАНА — племінниці

СОЮЗОВІ ДІЯЧІ: СЕКРЕТАРІ, ОРГАНІЗАТОРИ, УРЯДОВЦІ І КОНВЕНЦІЙНІ ДЕЛЕГАТИ! ВІД ВАС ЗАЛЕЖИТЬ ДАЛЬШИЙ РІСТ І ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ Й ВСІЄЇ НАШОЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ ГРОМАДИ. ПОДБАЙТЕ ЩЕ В ЦІМ РОЦІ, ЩОБ У ВАШІЙ ГРОМАДІ НЕ БУЛО НІ ОДНОГО УКРАЇНЦЯ БЕЗ ДОСТАТНЬОГО ЖИТТЬОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

ЗАКЛИК — АКЦІЯ ОБОРОНИ

Як відомо з преси, 27-го листопада 1971 р. лондонська поліція арештувала чотирьох молодих українських людей, які прямою акцією супроти совєтського будинку в Лондоні (Англія) намагалися запротестувати проти російських переслідувань українського народу. Арештованими зістали: Ірина Осичко, Богдан Левицький, Володимир Гуменюк і Богдан Цяприна. Всіх їх чекає суд. З огляду на те, що їхня оборона вимагатиме певних фінансових засобів, Центральний Союз Українського Студентства звертається до всієї української громади за допомогою цій нашій молоді - студентам. Пожертви (чеком або моні-ордер) просимо ласкаво висилати на: CESUS — LEGAL AID FUND, 83 Christie St., Toronto 4, Ontario, CANADA.

Совєтський політв'язень Борис Кочубієвський прибув до Ізраїлю

Тель Авів. — Колишній житель Києва, 35-річний інженер-електронік Борис Кочубієвський прибув до Тель Авіву 23-го грудня, як еміґрант із Совєтського Союзу. Перед цим він відсидів три роки у концентраку, засуджений в 1969 році за виступ проти совєтської політики відносно Ізраїлю. Прибувши до Ізраїлю, він розповів, що сидіти довелося з кримінальними злочинцями і що совєтська охорона заохочувала кримінaлістів, аби вони „вибивали з Кочубієвського його сіонізм". Совєтське „правосуддя" обвинувачувало його у виступах „проти держави" та пригадувало промову в Бабиному Яру в Києві, коли він сказав, що „там лежить частина жидівського народу". За це Кочубієвського обвинуватили у „сіоністичній пропаґанді". Через три тижні після відбуття кари Б. Кочубієвський одержав дозвіл на виїзд до Ізраїлю, але його дружина й діти лишилися в СССР.

Завдання й цілі Товариства „Бойківщина"

(Комунікат)

З огляду на те, що більшість колишніх мешканців Бойківщини є членами Українського Народного Союзу, уважаємо доцільним подати у „Свободі" короткий огляд праці та наших завдань на майбутнє за час від першого Загального З'їзду в 1970 році по сьогодні. Багато наших земляків живе далеко від осередків нашого організованого життя і радо читає в „Свободі" про діяльність українських товариств та працю своїх колишніх друзів. Частіші згадки в „Свободі" спонукують наших земляків ставати членами свого єдиного верховинського товариства й таким чином помогти врятувати хоч частину тих цінних культурних скарбів, що їх так безпощадно грабують та винищують займанці.

Ми раді, що „Свобода" помістила два цінні фейлетони про нашу Бойківщину відомого всім Ікера й хоч не з усіма його думками та висновками погоджуємося, то сам факт, що Ікер писав про нас, збуджує почуття гордости та щирої вдячности Авторові.

Від З'їзду Бойківщини в 1970 р. уконституовано та доповнено Головну Управу знавцями різних ділянок нашого реґіонального мистецтва, придбано нових членів вже не тільки із ЗСА та Канади, але й з Европи та далекої Австралії. Відбуто ряд ділових засідань Головної Управи та одне Пленарне засідання в серпні 1971 р., на якому одобрено приготований Статутовою Комісією Статут Т-ва. Відбуто теж кілька нарад Президії в різних поточних справах. Влаштовано три імпозантні Бойківські вечори (Дітройт, Філядельфія, Клівленд) з багатою фолкльорною програмою, у виконанні відомих мистців: скрипкових віртуозів проф. Володимира Третяка та мґр Дарії Кузик, ветеранки українських театрів Клавдії Гош, та популярної гумористки п. І. Климовської, бандуриста проф. Романа Левицького, молодої балерини Мотрі Макар та інших, зокрема молодечих співочих і танкових ансамблів, як ось: „Незабудьки", „Барвінок", танкова група СУМА і т. п. Збагачено Музей Бойківщини на 440 експонатів, що чітко репрезентують різноманітність та багатство народного мистецтва нашої Верховини. Треба підкреслити, що це тільки частина експонатів, решта у великій кількості находиться ще по приватних збірках: о. проф. С. Дашa, проф. Ол. Бережницького, інж. Ст. Кульчицького, інж. М. Фляка та ін. На найближчому З'їзді в 1973 р. ці всі експонати будуть доступні для широкого загалу та фахівців фолкльорних унікатів.

Видано подвійне число „Літопису Бойківщини" що з причини недостаточної кількости лінотипістів по наших друкарнях, появилося із значним опізненням у друкарні „Гомону України" в Канаді. Чергове число вже друкується і появиться перед Різдвом ц. р. Приготовляються матеріяли до наступного ювілейного числа, призначеного великому синові Бойківщини гетьманові П. К. Сагайдачному. З весною 1972 р. появиться монументальна книга „Монографія Бойківщини"-I том, що в ній будуть поміщені праці наших науковців: о. М. Ваврика, д-ра Я. Пастернака, проф. І. Теслі, проф. Л. Шанковського, д-ра С. Карпінської, мґр. Л. Бурачинської, д-ра Р. Єндика та ін. Ця книга внесе багато нового та цінного матеріялу до майбутніх дослідів нашої Батьківщини.

Започатковано заходи для створення Дослідного Інституту Бойківщини при НТШ, що його очолила д-р С. Рабій-Карпінська. Розіслано понад 1000 листів і три обіжники до Відділів, Мужів Довір'я і членів. Останній обіжник є немов Правильником Т-ва, де уточнено всі наші важливіші завдання та подано способи пожвавлення нашої праці.

Т-во „Бойківщина" закликає всіх колишніх мешканців нашої Верховини та її симпатиків: 1). масово вступати в члени, 2). передплачувати „Літопис Бойківщини", що під умілим та жертвенним доглядом нач. редактора проф. Ол. Бережницького став одним із найкращих реґіональних журналів зо змістом інтересним для кожного українця, 3). Збагачувати щедрими пожертвами видавничий фонд Т-ва й таким чином уможливити не тільки друк „Монографії", але й інших цінних праць, що ждуть своєї черги, 4). пересилати експонати до Музею, зокрема світлини старих церков та дзвінниць, 5). Бути зразковим членом української організованої спільноти та всіма доступними засобами помагати нашій поневоленій Батьківщині в її визвольних змаганнях!

Хай новонароджене Боже Дитятко надхне Вас незламною вірою в остаточну перемогу наших найвищих ідеалів!

Христос Раждається!
Головна Управа Т-ва „Бойківщина"

о. С. Дашо — голова, мґр М. Утриско — секретар, проф. О. Бережницький — редактор „Літопису", проф. Ол. Татомир — керманич Музею.

ПРОДОВЖУЮТЬ БУДУВАТИ НАФТОПРОВІД „ДРУЖБА"

Київ. — „Кожний день — це тисячі тонн нафти, якої чекають підприємства Угорщини і Чехо-Словаччини", інформувала РАТАУ та київська преса у кінці грудня 1971 р., повідомляючи про пришвидчену будову великого нафтопроводу „Дружба". З допомогою того нафтопроводу СССР виконує свої зобов'язання перед країнами-сателітами, які не мають природних покладів нафти, постачаючи їм головно нафту з Надволжжя та з України. В Карпатах збудовано на 35 днів раніше визначеного терміну велику перепомпувальну станцію під назвою „Карпати-2". Заплянoвано будівництво другої черги нафтопроводу, який проходитиме через Ужгород далі на захід, у тому під річкою Тисою на глибочині 7 метрів. Нафтопровід „Дружба" сягає до річки Одеру в Сх. Німеччині. Його будування розпочалося 10 років тому.

СПОРТ

„Чорноморська Січ" - Італіян, Пассейк 3:2 (2:2).

Пассейк 19 грудня. — Удруге в цьому сезоні „Ч. Січ" вийшла переможцем з цим сильним італійським футбольним клюбом, тим разом в мистецьких змаганнях „Великої Десятки", Шейфер Ліґи Ню Джерзі, що відбулися на площі господарів в Пассейку.

Завдяки цьому новому успіхові „Ч. Січ" закінчила осінньо-зимову рунду футбольного сезону на позиції лідера в показнику табелі гор, яку до цього часу займали Елизабет Айріш, маючи відбуту одну більше гру і перемогу. Тепер обидві дружини мають на своєму конті по 15:1 точок, але „Ч. Січ" має значно краще відношення воріт. Була це 9-та перемога українських футболістів з усіх 10-ти виступів в ліґових грах і за аматорську Чашу, одні змагання закінчилися ремісовим вислідом, отже рекорд чудовий!

Звітова зустріч, як і можна було сподіватися проходила на вищому рівні в якій обидві дружини доложили всіх своїх зусиль для осягнення перемоги і тим самим задержання кандидатури на чемпіонат „Мейджор Дивізії". „Ч. Січ", як дебютант тієї найвищої кляси футболу в Ню Джерзі, виявився важким для італійців суперником з яким не зважаючи на присутність в тому складі професійного Соля Русса, власної площі і велику більшість своїх прихильників господарі програли і цим разом різницею одного ґоля — 3:2. Змагання були цікаві, емоційні і проходили в дуже швидкому темпі. Ведення 1:0 для „Ч. Січі" здобув Леонів з прецизийної подачі Володимира Каздоби, вже в 6-й хвилині. Після ряду можливостей, що їх мали обидві дружини в 35-й хвилині „Ч. Січ" вела 2:0 з притомного стрілу Лужняка. В кінцевих хвилинах І-ї половини італійці зуміли вирівняти вислід 2:2.

Образ гри не змінився і після перерви. Численні глядачі переживали багато емоцій в часі коли обидва напади створювали критичні ситуації під одними, то під другими воротами. Рішального, про перемогу, ґоля для „Ч. Січі" здобув Заремба з карного стрілу, що його призначив суддя за руку оборонця господарів в 79-й хвилині зустрічі.

Склад „Ч. Січі": Лісевич, Касіяненко, Паньків, Вол. Каздоба, Заремба, Понось, Лужняк, Вас. Каздоба, М. Фарміґа, Ткач, Леонів, О. Фарміґа, Бутенко. Дня 2-го січня „Ч. Січ" має визначені півфінальні в Ню Джерзі, — змагання за аматорську Чашу ЗСА з Екстеншен Трентон, що мають відбутися на площі „Ч. Січі" у м. Вудбрідж.

„Ч. Січ" (учні) — Вейн СК (учні) 1:0) Переможного ґоля здобув Лящук. В своїй дивізії „Ч. Січ" займає позицію лідера в показнику табелі гор. Склад: Ю. Ілемський, Б. Лоневський, В. Бакун, А. Ковар, Т. Тилько, Ю. Бакун, Н. Паславський, Б. Бакун, М. Лящук, Я. Лавук, Я. Лозовий, М. Прокопів, В. Лапичак, С. Набережний.

„Ч. Січ" (новаки) — Фейрлавн СК (новаки) 2:0. Переможні ґолі здобули Гродецький і Ольшанівський. „Ч. Січ" і в цій дивізії займає І-ше місце. Склад: М. Хамуляк, І. Крутий, С. Іваночко, О. Криса, М. Стоцко, Ю. Рубчак, М. Паславський, М. Процюк, П. Гродецький, А. Бакун, Б. Ольшанівський, Б. Бойко, М. Потежний, П. Лозовий М. Олесницький, А. Зелик, А. Голинський, Т. Дяк, Дж. Минч. Провідниками дружин є мґр І. Хамуляк і В. Потежний.

Гаківка

„Чорноморська Січ" - ЕЛКС Вейн 3:6 (2:0, 0:3, 1:3)

Нюарк 16-го грудня. — Після успішної серії гор, 2-х ремісів і 2-х перемог в мистецьких змаганнях Гаківкової Ліґи Велі Скейтерс, „Ч. Січ" зазнала поразки в чергових змаганнях з Елкс, що відбулися на Арені Айронбавнду в Нюарку. В цій зустрічі в І-му періоді „Січовики" мали перевагу, завдяки якій вели 2:0, що його здобули Олійник з подачі Лазара і Лебедь з подачі Соловея. В ІІ-му періоді, особливо в початковій фазі, „Ч. Січ" в більшості володіла кружком, але в дальшому ході гри прийшли карні рішення суддів у висліді, яких на лавці в „карній льожі" — на зміну 6-ть хвилин перебували: двократно Ґвін і дві хвилини Сурович. Використавши, в цьому часі, ослаблення дружини „Ч. Січі", Елкс виславши на лід усіх своїх найкращих напасників швидко стрілили три ґолі, якими встановили вислід ІІ-го періоду 2:3. Підбадьорені своїм успіхом Елкс, продовжували гостро і завзято грати в ІІІ-му періоді в якому тримаючи ініціятиву стрілили чергових 3 ґолі. В кінцевій стадії зустрічі, Ґін з подачі Семенюка стрілив для „Ч. Січі" 3-го і останнього ґоля вечора.

Склад „Ч. Січі": Барбадин, Дзіман, Д. Сурович, Буняк, Лазар, І. Сурович, Семенюк, Ґвін, Лебедь, Олійник, Залізко, Фер, Соловей, Васічко. Менаджер Петро Семенюк.

О. Твардовський

ЗБОРИ УКРАЇНЦІВ-КАТОЛИКІВ У АСТОРІЇ

Асторія, Н. И. — Комітет Оборони української мови і традицій у Асторії повідомляє, що в неділю 2-го січня 1972 р. відбудуться в „Турн Голл" при 44-01 Бродвей о 2-й г. дня збори українців-католиків та всіх бажаючих взяти участь. На зборах виступить з доповіддю відомий громадський діяч д-р Роман Осінчук, на тему „5-й Архиєпископський Синод у Римі і наші завдання". Крім доповіді, будуть обговорені внутрішні питання церковного життя.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 1-го СІЧНЯ 1972 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори Б-ва св. Василія Вел. — 364 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі церкви Пресв. Діви Марії, 105 вул. Kinsman. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії і вибір нової на 1972 р. 26-го грудня ц. р. була відправлена Панахида за померлих Членів Відділу, по другій Службі Божій в церкві Пресвятої Діви Марії. Проситься членство взяти участь. — Управа.

НЕДІЛЯ, 2-го СІЧНЯ 1972 р.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Загальні річні збори Т-ва Запор. Січ — 245 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви св. Тройці при 824 Adeline St. На порядку: звіти управи і вибір нової на 1972 рік. Проситься членство прибути. — М. Голінко, гол., М. Мартиненко, секр.

ТАЗРАН, Ч. 6676. Тарзан і Чулю прибувають над річку Дру

QUICKLY LOWERING TARZAN AND TSHULU ON IT'S HOIST CABLE, THE 'COPTER LEAVES THEM ON A DRU RIVER SANDBAR... JUNGLE-HIDDEN FROM THE FAKE TRADING POST.

TSHULU, SON OF PARAMOUNT CHIEF ULI!... OF BULA-LAND! THE OMARS WILL NEVER SUSPECT YOU ARE AN AIR FORCE CAPTAIN!

I HOPE NOT, TARZAN! I FEEL NAKED... WITHOUT MY GUN!

WE'LL CIRCLE, AND APPROACH THE TRADING POST FROM ANOTHER DIRECTION... IN CASE SOMEONE SAW THE 'COPTER.

Швидко знизивши Тарзана і Чулю своїм звисним дротом, гелікоптер залишив їх на пісковому узбережжі річки Дру скритого джунґлею від обманницької торговельної станиці.

Чулю, сину головного ватажку Улі... з країни Буля! Омари ніколи не будуть підозрівати, що ти є сотником летунства!

Сподіваюся, що ні, Тарзане! Я почуваюся нагим без мого кріса!

Ми підемо колом і наближимося до торговельної станиці з іншого напрямку, на випадок, якщо хтось побачив гелікоптер.